

Bjørn Ingvaldsen

Jeg er forfatter!

En tur med Espen Herbert
og vennene hans inn i fortellingenes verden

Jeg er forfatter

Tekst, layout og illustrasjoner av Bjørn Ingvaldsen

Forsidetegning Bjørn Ingvaldsen

Boka er gitt ut med hjelp og støtte av Gyldendal Barn & Ungdom

© Bjørn Ingvaldsen 2006

Hjemmeside www.forfatteren.no

E-post ingvaldsen@forfatteren.no

Denne boka er ment som et opplæringstilbud i fortellerglede og bruk av fantasi. Den skal brukes i tilknytning til forfatterbesøk i klassen av forfatteren Bjørn Ingvaldsen.

Boka distribueres digitalt. Det er tillatt å ta det nødvendige antall utskrifter/ kopier som behøves til klassen/gruppa det er avtalt med.

Kopiering/ mangfoldiggjøring av denne boka skal ikke innrapporteres til Kopinor og det skal ikke betales vederlag for kopieringen.

Det er ikke tillatt å kopiere eller benytte boka til annet enn det som er avtalt med Bjørn Ingvaldsen.

Veiledning til ”Jeg er forfatter”.

Jeg har ofte fått spørsmål om forslag til konkrete arbeidsoppgaver i forarbeidet til skolebesøk. Derfor har jeg nå laget denne samlingen med tekster. Her er det et par lange tekster og et par litt kortere, samt noen innledninger til historier. Til hver fortelling er det en utfordring til eleven og klassen. Noen er gitt som skriveoppgaver parallelt med teksten, noen steder er utfordringen å dikte videre på teksten og en oppgave går ut på å visualisere teksten.

Det er stort rom for læreren til selv å bestemme hvordan dette skal benyttes:

Man kan ta en utskrift av boka til hver elev. Da kan det kanskje være en aktivitet å lage ei ordentlig ”bok” av materialet. Sidene er laget slik at de passer i A5-format.

Læreren kan ha et eksemplar og lese den høyt i klassen/gruppa.

Det er også mulig å ta ut de historiene en vil benytte i klassen og la elevene få et eksemplar av dem.

Læreren kan selv bestemme om man vil benytte de oppgavene jeg har gitt eller knytte andre aktiviteter til fortellingene. Dramatisering og illustrasjoner er to forslag.

Den siste historien i boka kommer uten slutt. Jeg har der tenkt at klassen selv skal få lage sin variant av slutten, enten ved av elevene selv skriver sin slutt eller at klassen/gruppa har idémyldring om hva som kan skje. Jeg presenterer min ”offisielle” slutt på historien når jeg kommer på skolebesøk.

Er det noe du vil drøfte med meg er du velkommen til å sende meg en e-post på ingvaldsen@forfatteren.no.

se www.forfatteren/forfatter.htm for flere opplysninger og tips.

*Stavanger 31. mars 2006.
Bjørn Ingvaldsen*

*Her er en historie om Espen Herbert. Når du har lest den eller
hørt den lest opp, skal du være journalist. Tenk at du arbeider i
avisa! Skriv et stykke om hva som skjedde.*

Barnevakten

En Espen-Herbert historie.

Pengelens

Når man sitter på rommet sitt og har lyst til å finne på noe gøy - noe som koster penger - og oppdager at det eneste man har av penger, er to sure femtiøringer som ved et uhell har havnet oppi et glass med melk, et glass man egentlig burde ha båret ned på kjøkkenet for mange dager siden. Hva gjør man da? Går og spør foreldrene sine om det er mulig å få et lite forskudd på lommepenger? Eller kanskje man kan få noen penger av dem, slik at man kan gå på kino eller kjøpe det bladet man har lyst på. Ha! Tror du det, har du ikke truffet mine foreldre, i hvert fall.

- Du får ikke lommepenger før du har betalt for det hullet i taket på rommet ditt, det du lagde da du skulle

undersøke om det var noen skjulte mikrofoner der, sa pappa.

- Og noen andre penger får du ikke før rommet ditt er ryddet og alle de skitne klærne er båret ned i vaskerommet, sa mamma.

- Dessuten kan du bare glemme å ringe til bestemor og bestefar for å be dem om penger også, fortsatte pappa.

- Vi har gitt dem beskjed om at de ikke får gi deg noen penger.

- Du behøver heller ikke å forsøke å presse penger av Joachim eller selge ham noen gamle leker, kom det fra mamma, - han har satt alle pengene sine i banken og kan ikke ta dem ut uten at vi er med.

Skjønner du? Jeg hadde ingen mulighet til å få tak i penger. Selv ikke da jeg forsøkte meg med at jeg måtte ha noen penger for å gå på apoteket og kjøpe medisin mot en sjelden tropesykdom jeg lider av, ville de punge ut. Det er nemlig slik de er. Jeg er ganske sikker på at om jeg hadde vært et sultent barn i et land langt borte, uten mat eller tannbørste eller egen mp3-spiller, ville ikke mamma og pappa gitt meg fem øre.

Dermed gjensto bare en ting for meg: Jeg måtte konstatere at jeg var blakk. Blakkere enn ei død kirkerotte på bunnen av et knust syltetøyglass. Minst. Og det var krise. Skikkelig krise. For akkurat denne dagen jeg nå forteller

om hadde de fått den nye filmen til Boggiman Chang i butikken. Han er nemlig den store helten min for tiden. Filmhelten, altså. Og den filmen, som heter «Oppgjør i havnen III», skal være en av de beste filmene Boggiman Chang har spilt inn i år. Så den måtte jeg bare ha. Det var med andre ord vanskelige tider for meg. Ikke bare vanskelige, det var desperate tider. Og desperate tider krever desperate metoder. Jeg var faktisk inne på tanken om å rydde rommet mitt, for på den måten å få de hundre kronene mamma hadde lovet meg om jeg gjorde det. Men så desperat var jeg tross alt ikke.

Heldigvis finnes det noe som heter at når nøden er som størst er hjelpen nærmest. I dette tilfellet var hjelpen fru Pettersen på den andre siden av gata. Hun hadde satt opp en lapp på porten sin hvor det sto at hun søkte en pålitelig person som kunne passe gullfisken hennes i to uker, mens hun selv var på besøk hos sin søster. For den jobben var hun villig til å betale to hundre kroner. Selvsagt! Det var løsningen for meg og mine finansielle problemer. Å bli dyrepasser. På den måten ville jeg tjene de pengene jeg trengte. Og sikkert noen penger jeg ikke trengte også, men som sikkert kunne komme godt med.

Om du nå tror at jeg skulle passe på gullfisken til fru Petersen, tar du feil. Det var ikke det jeg skulle. (Hun smelte nemlig igjen døra rett foran trynet mitt da jeg ringte på og tilbød meg å gjøre jobben for henne. Etter at hun hadde ledd hysterisk og ropt at hun heller ville svelge gullfisken levende og bruke gullfiskbollen som sykkelhjelm enn å overlate den til meg.) Jeg hadde nemlig fått ideen. Ideen over alle ideer. Jeg kunne bli dyrepasser. Var noen villig til å betale to hundre for at noen skulle passe på en bolle med en dum fisk oppi, måtte det da være mange penger i å passe på ordentlige dyr. Kaniner og apekatter og marsvin og slikt. Espen Herberts Dyrevaktbyrå var startet.

Reklame

Det første jeg måtte gjøre var å sørge for at firmaet mitt ble kjent. Slik at alle eiere av små søte nurk med pels eller fjær visste hvor de skulle henvende seg.

Akkurat det kunne bli et problem. Etter en litt uheldig episode med noen telefonbeskjeder jeg hadde tatt imot men glemt å gi videre til mamma og pappa, har jeg nemlig forbud mot å ta telefonen når den ringer. (Jeg har heller ikke lov til å ringe ut fra telefonen, men det har med

en litt høy telefonregning og noen samtaler til en klassekamerat på ferie i Thailand å gjøre.) Jeg fikk derfor finne på en annen måte å bli kontaktet av mine kunder på.

Først tenkte jeg at jeg kunne be dem skrive brev, men kom på at det nok ikke var så lurt likevel. De som trenger dyrevakt for en kveld eller to, trenger ofte vekten raskt. Veldig raskt. Hadde jeg hatt penger kunne jeg kjøpt meg en mobiltelefon og vært tilgjengelig på den måten. Men hadde jeg hatt råd til å kjøpe en mobiltelefon, hadde jeg jo ikke trengt å finne på noe for å tjene penger. Kanskje jeg kunne oppgi nummeret til telefonkiosken borte ved parken. Og så kunne jeg sitte utenfor den og vente på telefon. Men da kunne jeg ikke passe på mer enn ett dyr om gangen, for hadde jeg først fått i oppdrag å passe på ei hvit mus, kunne jeg ikke godt ta den med bort i parken når jeg skulle vente på flere telefonoppringinger. Hm, dette kunne bli vanskelig ...

Da fikk jeg en idé. Bestemor og bestefar! De hadde telefon. Og de hadde lov til å både ringe fra og besvare telefonen sin så mye de bare ville. Om jeg oppga deres telefonnummer, kunne de bare skrive ned navn og adresse. Og så kunne jeg komme bortom og hente lista hos dem. Lista over de små dyrene jeg skulle passe. Var ikke det smart?

Jeg syklet bortom dem først for å spørre om det var i orden.

- Helt greit, sa bestefar.

- Flott at du finner på ting for å tjene dine egne penger, sa bestemor.

Da var det bare for meg å gå hjem og lage en flott plakat jeg kunne henge opp i butikken. Dette ble kult!

Det krever litt omtanke å lage en skikkelig plakat. Jeg kladdet først teksten. Det første utkastet hørtes ikke bra ut:

«Er vov-voven og pusen ensomme og alene? Er du redd hamsteren og ørkenrotta di skal daue mens du er på ferie? Ta det med ro, det fikser jeg! Ring Espen ...»

Jeg krøllet sammen arket og kastet det under senga mi. Den teksten var ubrukelig. Den neste jeg skrev, derimot, ble glimrende:

«Er den lille hjerteknuseren alene? Skal du ut i kveld og trenger noen til å passe på det kjæreste du har? Da kan du trygt ringe pålitelige Espen. Jeg vokter din skatt som om det skulle vært min egen lillebror det gjaldt.» (Det med lillebror tok jeg med for at det skulle virke seriøst. Ingen som kjenner Joachim, den drittungen jeg har til lillebror, ville finne på å passe ham. Ikke for en trillion engang!)

Jeg skrev teksten min på ei stor papplate og tegnet noen rosa hjerter og slikt, så alle kunne se at her var det en kar

som kunne behandle dyr med kjærlighet. Nederst skrev jeg telefonnummeret til bestefar og bestemor. Så stakk jeg bort til butikken og hengte plakaten opp på oppslagstavla der. Nå var det bare å vente på de første kundene.

Antagelig var jeg bortom bestemor og bestefar fem ganger i løpet av kvelden, for å høre om noen hadde ringt. Men de eneste telefonene de hadde fått hele ettermiddagen og kvelden, var fra noen som skulle selge lodd og fra en mann i Haugesund som hadde slått feil nummer da han skulle ringe ruteopplysningen for å høre når neste buss til Bergen gikk.

- Ingen som vil ha dyrepasser, mumlet jeg og så sikkert litt betuttet og lei meg ut da jeg gikk derfra siste gang den kvelden.

- Det ringer sikkert noen i morgen, sa bestemor og ga meg en pose med kjeks, slik at jeg kunne ha noe og trøste meg med. Det var veldig gode kjeks, men ingen ringte dagen etter av den grunn. Ikke på torsdagen heller. Da var jeg bare bortom besteforeldrene mine to ganger for å spørre. Etter det bestemte jeg meg for å gi opp planen om dyrevaktbyrå.

Oppdrag

Men så skjedde det: Da jeg kom hjem fra skolen på fredagen, hang det en lapp fra bestemor på døra vår. Jeg måtte komme bortom henne. Jeg kastet meg på sykkelen.

- Der kommer dyrepasseren, sa bestefar da jeg ramlet inn døra.

- Er man bare litt tålmodig, skjer alltid det man håper, smilte bestemor, og viftet med en lapp. - Se her, du har fått fire kunder som alle vil ha litt pass i kveld.

Jeg studere lappen grundig.

Mons måtte ha pass fra klokka 18 til 24.

Gullet trengte vakt hele kvelden.

Ludde behøvde noen til å ta ham med på tur.

Tulla måtte ha en flink vakt, for ellers kunne hun finne på litt av hvert.

Jeg plystret og var kjempeblid da jeg tråkket hjemover igjen. Dette her kom til å bringe penger i en slunken guttelomme. Jeg lurte litt på hvor mye jeg kunne ta av hver enkelt. Femti kroner val vel ikke for mye?

Det eneste dumme var at bestemor ikke hadde spurt eierne om hva slags dyr de hadde. Det kunne vært litt

greit å vite. Mons var jo enkelt, det måtte være en katt. Siden den måtte passes helt til klokka 24, kunne den sikkert bare være natta over på rommet mitt. Jeg har hatt katter der inne før. De pleier ikke å mase om at jeg må rydde, engang.

Tulla var sikkert en kanin, jeg tror jeg hørte om en kanin en gang som het det. Og Gullet var sikkert en hamster, jeg er ganske sikker på at det finnes noe som heter gullhamster. Hva Ludde kunne være for noe, var ikke så lett å tippe på, men det kunne nok dreie seg om en undulat eller en ilder. Eller kanskje et marsvin. Eller skilpadde.

For å være på den helt sikre siden spurte jeg mamma og pappa om det var greit at jeg passet på en hamster denne kvelden. Slik at de ikke skulle finne på å si at jeg ikke kunne gjøre det og at vi heller skulle gjøre noe helt annet.

- Greit det, sa pappa.

- Men ikke slipp den ut av buret, sa mamma.

For ikke å stresse dem spurte jeg bare om lov til å passe én hamster. Hadde de først gitt meg lov til det, kunne det ikke være noe problem å passe noen få dyr ekstra. For det er prinsippet som er det viktigste. Nemlig det at man får lov til å passe på et dyr.

- Jeg vil også passe på et hamster! hylte drittungen Joachim. Han vil alltid gjøre det andre gjør.

- Det heter *en* hamster, sa pappa.

- Gjør det egentlig det? spurte mamma, - man sier jo et marsvin og et ekorn.

- Kan jeg få et kanin? gaulet Joachim.

- Det heter ikke ..., hørte jeg pappa si. Jeg gikk min vei. Slike ting kan de ordne opp i selv. Jeg gikk inn på rommet mitt og tråkket rundt i skitne klær, tomme godteposer og gamle blader, slik at det ble en nokså jevn slette mellom senga og skrivebordet mitt. Der var det plass til både hamster- og kaninbur. I hvert fall om man stablet flere av dem oppå hverandre.

Klokka hadde blitt så mange at det var på tide å ta en runde til de forskjellige kundene mine, for å hente kjæledyrene jeg skulle passe.

- Jeg stikker ut en tur, ropte jeg inn til mamma og pappa i stua.

- Ikke bli sein da, vi skal ut, som du sikkert husker, vi skal på konserten med Hardanger Symfoniorkester, ropte pappa.

Først tenkte jeg at jeg skulle sykle, siden de bodde et stykke fra hverandre, men lot det være. Å ha en katt og noen bur med gnagedyr i, på sykkelen, kom ikke til å gå så bra. Selv om jeg er veldig flink til å sykle. Jeg tok i stedet den lille vogna Silje brukte da hun gikk med aviser. Den er ganske

praktisk og har god plass til et par bur med pelskledd smådyr.

- Hei, jeg heter Espen, sa jeg til mannen som åpnet døra da jeg ringte på hos eieren til Mons. - Det er jeg som skal passe på Mons i kveld.

Mannen så knapt på meg.

- Kom inn, mumlet han, før han snudde seg mot trappa opp til andre etasje og ropte:

- Laila, nå kan vi gå, barnevakten er her.

Jeg måtte nesten le. Tenk at det finnes folk som er så glad i katten sin at de kaller den som skal passe på den for «barnevakt».

- Jeg skal barnevakte Monsen som bare det, sa jeg muntert, mest for å berolige eieren. - Jeg tenkte faktisk at jeg kunne ta den med bort ...

Lenger kom jeg ikke, for dama som het Laila kom ned trappa. På armen hadde hun en liten gutt, han var neppe mer enn to år. De skulle sikkert i familiebesøk, hele gjengen. Men skulle de det, burde de skynde seg med å få klær på gutten, han gikk nemlig i pyjamas.

- Hei, så det er du som er barnevakt? smilte dama til meg. - Si «hei» til den store gutten, Mons, sa hun, henvendt til gutten hun fortsatt bar på.

Tenk, de hadde kalt både sønnen sin og katten for Mons. Enten måtte de synes at det var verdens fineste

navn. Eller så hadde de veldig dårlig fantasi når det gjaldt å finne på navn ...

- Her, sa hun og dyttet ungen på meg. Jeg grep tak rundt ham, som om det var en sekk poteter hun hadde gitt meg. Hvorfor i alle dager ville hun at jeg skulle holde ungen?

- Han skal legge seg om en halv time, sa Laila. - Mobiltelefonnummeret står på den lappen der. Blir han sulten står det ei ferdig tåteflaske til ham i kjøleskapet. Vi skal på konserten med Hardanger Symfoniorkester. Ha det!

De nesten løp ut døra og forsvant inn i en taxi som sto utenfor og ventet på dem.

Du har selvsagt skjönt det for lenge siden. Nå begynte det å gå opp for meg også. Jeg var barnevakt. Foreldrene til Mons hadde trodd at jeg var en slik som ville passe på små drittunger, og ikke at jeg ville passe på kjæledyrene deres. Nå sto jeg med en ordentlig, levende unge i armene og ante ikke hva jeg skulle gjøre.

- Du passe på meg, vi leke? sa Mons.

- Tror du ikke at du klarer å være alene hjemme til foreldrene dine kommer tilbake?

- Leke, sa Mons.

- Men jeg må gå nå, svarte jeg, - jeg skal hente en kanin. En jeg skal passe på.

- Min kanin, sa Mons.

- Nei, ikke din kanin, den heter Tulla og tilhører familien Olsen.

- Mons kanin, sa Mons.

Søren øg. Hva skulle jeg gjøre nå? Ikke bare hadde det skjedd en forferdelig, grusom misforståelse. Noe som var ille nok. I tillegg hadde jeg havnet borti en toåring det ikke gikk an å snakke fornuft med. Hadde det vært mulig, hadde sikkert han og jeg kunnet komme fram til en avtale. For eksempel kunne vi gjort det slik at han fikk halvparten av betalingen jeg skulle få for å passe på ham, om han hadde gått pent og lagt seg og klart seg selv denne kvelden. Men med min vanlige flaks hadde jeg blitt sittende med en kjempebarnslig gutt på to år.

- Har du lyst til å være med på en liten tur i vogna mi? spurte jeg.

Det hadde han visst. Derfor puttet jeg Mons oppi avisvogna og trillet av gårde mot Tulla og familien Olsen. Mons lo henrykt oppi vogna. Egentlig litt merkelig, en så liten unge som han var sikkert kjempevant til å bli kjørt i vogn. Og så syntes han det var det morsomste i hele verden å få kjøre i ei vogn som bare var litt annerledes enn den han kjørte i hver eneste dag. Merkelige folk, slike småtasser. Det er sannelig godt at det ikke er slike som blir valgt inn på Stortinget.

Da vi nærmet oss huset til familien Olsen, la jeg lok-

ket over vogna. Selv om jeg var offisiell barnevakt for Mons, var det ikke akkurat nødvendig at alle i hele verden fikk se at jeg kjørte ham rundt i avisvogn. Heldigvis syntes han det var så morsomt å gjemme seg at han lå stille.

Jeg hadde knapt ringt på hos familien Olsen, før døra ble revet opp av en gutt som var omtrent på min alder.

- Der er du, sa han og stirret på meg.

Jeg kunne jo ikke godt gi meg til å nekte for at jeg var der, så jeg leverte bare fra meg et kort ”hei”.

- Han som skal passe på Tulla er her, sa han til noen som sto innenfor døra.

- Bra, svarte en stemme rett bak ham, det var sikkert faren hans. - Be ham komme inn.

Gutten lukket opp døra og nesten halte meg inn.

- Bra, sa mannen og nikket til meg. Det var sikkert det at jeg hadde dukket opp, han syntes var bra. - Tulla sitter og spiser nå. Pass på at hun ikke griser til hele kjøkkenet. Vi skal på konserten med Hardanger Symfoniorkester, borte i konserthuset.

Nå er det sikkert ikke nødvendig for meg å forklare for deg at Tulla ikke var noen kanin. Så dum er du ikke. Hun var ei helt vanlig jente på omtrent fire år. Ut fra lappen som hang på kjøleskapsdøra, skjønte jeg at hun slett ikke het Tulla heller, hun het Sophie Amalie. Hvorfor noen hadde kommet på den tomsete ideen å kalle henne for

Tulla, aner jeg ikke. Det var sikkert bare for å lure fredelige dyrepassere til å vokte henne, mens foreldre og storebror skulle ut.

- Har du spist ferdig nå? spurte jeg henne. Hun satt og dyppet en appelsin oppi melkeglasset sitt og testet hvor langt det gikk an å sprute melk utover gulvet.

- Ja, skal vi se på TV nå? spurte hun og sprang fra bordet uten å vise tegn til å ha planer om å rydde opp etter seg.

- Nei, vi kan ikke se på TV, sa jeg, - vi skal ut og gå litt.

- Har pappa sagt det? spurte hun.

- Nei, men Espen har sagt det, svarte jeg.

- Hvorfor det?

- Fordi det er sånn.

- Å ja, svarte hun og så ikke ut som hun hadde tenkt å kle på seg ytterklær.

- Du må kle på deg, sa jeg.

- Nei, svarte hun.

- Jo, det må du.

- Vil ikke, sa hun.

Jeg skulle til å si at det bare måtte hun, da jeg kom til å kikke ut av vinduet. Mons syntes visst ikke det var så morsomt å sitte oppi vogna lenger, nå hadde han krøpet ut av den og lå på alle fire og så ut som han slikket opp

grusen i oppkjørselen til familien Olsen. Jeg sprang ut og plukket ham opp.

- Nei, nei, Mons, sa jeg, - ikke spise grusen til Olsen. Den er farlig.

- Mons kanin, sa han og smilte til meg med en skitten munn. Han hadde nok drevet med grusslikking en stund allerede da jeg oppdaget ham. Nå dro jeg ham med inn i gangen, der Tulla sto og slett ikke ville kle på seg.

- Jeg får ikke lov å ha unger med inn når de voksne er ute, sa hun og forsøkte å dytte Mons ut.

- Men nå er det jeg som er voksen og jeg får lov til å ha Mons med inn her, svarte jeg. - Kan du kle på deg nå?

- Nei, du må kle på meg, sa hun. Den rampungen.

- Hvor er klærne dine, da?

- Vet ikke, svarte hun.

Jeg lette rundt i gangen og fant noen klær som så ut som de kunne passe til Tulla.

- Skal ikke han ha klær på seg? spurte hun da jeg endelig hadde fått på henne både genser og sko. Genseren var riktignok bak fram.

- Nei, han må gå i pyjamas, svarte jeg, - for han skal snart legge seg.

- Han har ikke det nå, sa Tulla.

Jeg bråsnudde og stirret på Mons.

- Mons kle på seg, sa han. Men han hadde ikke gjort det. Han hadde i stedet kledd av seg. Så måtte jeg til med

å få halt klær på ham også. Endelig var vi klare til å gå.

- Nå skal vi på besøk til Gullet, sa jeg og kikket på lappen min. Muligheten for at det var en gullfisk eller ørkenrotte var nok veldig liten.

God som gull

Vet du hva? For en gangs skyld hadde jeg rett. Gullet var verken rotte eller fisk. Ikke noen jente heller. Gullet var en gutt!

- Å, er det du som skal ta deg av gullgutten vår i kveld? sa dama som åpnet døra. - Han har gledet seg sånn til å få en gutt som barnevakt, han er så lei slike jentevakter, skjønner du. Han er jo en riktig aktiv gutt som liker å finne på ekte gutteting. Ja, det vet vel du alt om, siden du er gutt selv? Og det er godt noen kan passe ham mens jeg er på konserten med Hardanger Symfoniorkester. De skal være så flinke, har jeg hørt. Ja, jeg har jo hørt dem selv også, i radio. Og på plate. Det har jeg. Det er nesten litt synd for deg at du ikke kan gå selv, mange på din alder liker å høre på dem også. Men hadde du tenkt deg på konserten i kveld, kunne du jo ikke vært barnevakt for Gullet. Dumme meg. Men nå skal ikke jeg står her og prate meg helt bort,

nå skal jeg overlate til dere gutter å finne på noe morsomt. Kanskje dere vil lese en god bok sammen? Eller kikke på bilder av Gullet da han var baby? Vi har masse bilder av ham i albumet vårt, skjønner du ...

- Jeg vil leke cowboy og indianer i et romskip som fanger dinosaurer! hylte noe fra rommet ved siden av gangen, hvor vi sto. Og dette «noe» viste seg snart å være Gullet.

- Han er bare sju år, sa mora, - men han er nokså stor for alderen, skjønner du. Og nokså voldsom av seg. Dere får det nok morsomt.

- Det der er ikke noen barnevakt! hylte det plutselig rett ved siden av meg. - Det er jo Espen Herbert!

Jeg stirret inn i øynene til Gullet. Eller Joar Kristoffer, som han egentlig heter. En av drittungene i klassen til Joachim. Skrekk og gru! Han hadde jeg hørt mye følt om. En bortskjemt unge som alltid fikk gjøre som han ville, og det han ville var nesten alltid å ødelegge mest mulig.

- Ha det bra, kvitret Gullets mamma. - Jeg blir sein i kveld. Vi skal bortom Trine og Tobben etter konserten, og da pleier det alltid å bli så hyggelig at vi ikke vet ordet av det før klokka er ..., nei nå står jeg og pratet meg bort igjen. Jeg må bare springe.

Og så løp hun sin vei.

- Hva skal vi gjøre nå? hylte Gullet. - Mamma sa at

hun hadde fått en gutt til å passe på meg for atte vi skulle gjøre sånne tøffe ting og ikke sånne teite ting som alle de jentene som pleier å passe på meg sier at vi skal gjøre.

- Vi skal leke gjemsel, sa jeg. - Jeg teller til ti tusen, og så gjemmer du deg godt under senga di og ligger der helt stille til jeg finner deg. Men det kommer nok til å ta litt lang tid, for det er mange steder jeg må leite før jeg finner deg. Du kan telle til ti tusen i mens, du også. Og så ser vi hvem som kan telle raskest.

- Tøft, ropte Gullet og stormet inn på rommet sitt for å gjemme seg der. Akkurat det trikset der har jeg prøvd på Joachim også, så det visste jeg ville fungere.

Jeg stormet ut på fortauet og tok tak i vogna med Mons og Tulla oppi.

- Hvor er Gullet? ville Tulla vite.

- Han er på rommet sitt, under senga, svarte jeg. - Vi leker gjemsel.

- Vi vil også leke gjemsel, ropte Tulla.

- Mons gjemme seg, kom det fra Mons.

- Snart kan alle være med og leke gjemsel, sa jeg. - Nå skal vi bare hente Ludde, så kan vi leke gjemsel hele gjengen.

- Hvem er Ludde? ville Tulla vite.

- Ja, si det, svarte jeg. - Vi får i hvert fall håpe at han ikke er eldre enn Gullet. Sitt pent i vogna, dere, og vent, så skal jeg ringe på her hos foreldrene til Ludde.

- Skal vi ta på lokket og gjemme oss? spurte Tulla.
- Det kan dere godt, svarte jeg. Jeg kunne høre Mons knise henrykt fra bunnen av vogna.

- Hei, er det dere som er foreldrene til Ludde, spurte jeg da døra ble åpnet. Jeg kunne sikkert ha spurt dem om de var besteforeldrene, for de så egentlig litt for gamle ut til å være foreldre til noen som trenger barnevakt.

- Jo, det kan du nok si, sa mannen. - Vi var litt usikre på om du ville komme. Men damen vi snakket med på telefonen, og som sa at hun er din bestemor, forsikret oss om at det var kjæledyr du passer på. For det er det, ikke sant?

- Jo, det er det. Har dere virkelig et kjæledyr dere vil jeg skal passe på? Jeg tror jeg smilte fra øre til øre da jeg spurte om det.

- Skulle mene det, sa mannen. - Ludde er det kjæreste vi har. Og jeg håper du vil passe godt på ham.

- Stol på Espen dyrepasser!

- Kom med Ludde, Margit! ropte mannen. Og så kom kona hans med kjæledyret Ludde.

Nå kan du få gjette. Hva slags dyr tror du Ludde er? Ei mus? En katt? En hund? En papegøye? En tiger?

Ingen av delene er riktig. Ludde er en geitebukk. En diger geitebukk med horn og langt skjegg. Kona i huset, som altså heter Margit, kom leiende med ham fra stua.

- Jøss, sa jeg. Det var det eneste jeg kom på å si.

- Det er det mange som sier når de treffer Ludde for første gang. Og noen er litt redd ham. Men det trenger man ikke å være, for Ludde er kjempesnill. Og lydig. Han går heller aldri på do inne i stua. Vi har hatt ham siden han var et lite kje. Da reddet vi ham fra å bli slaktet. Tenk det, at det finnes mennesker som er så slemme at de spiser kjøtt.

Jeg holdt på å svare at jeg også spiser kjøtt, men lot være å si noe. For «mat» var ikke det første jeg tenkte på da jeg så den digre bukken.

- Mæ, sa Ludde og stakk snuten borti jakka mi og gomet i seg en knapp.

- Han er nokså altetende, sa Margit. - Vi skal på den konserten i kveld, skjønner du, den med Hardanger Symfoniorkester, og der er det ikke lov å ta med dyr. Selv om Ludde er veldig glad i fin musikk. Ha det godt da, lille Luddebukken til mamma og pappa.

Jeg tok tak i snora som var festet til halsbåndet Ludde hadde på seg og leide ham ned trappa og bort på fortauet, der vogna mi sto.

- Nå går vi, sa jeg til de to oppi vogna, og tok den i ei hånd mens jeg leide Ludde med den andre. Folk som kom

forbi stirret på oss, vi var nok et ganske merkelig følge der vi toget framover langs fortauene. Heldigvis gjemte Tulla og Mons seg fortsatt, det hadde nok sett enda merkeligere ut om de to hadde stukket hodene fram fra vogna.

I grunnen kjentes faktisk vogna veldig lett ut. Da jeg gikk andre den veien, syntes jeg det var tungt å trekke den med to hender, nå var det lett å gjøre det med bare ei. Tenk om Mons og Tulla ikke var ...

Plutselig gikk det opp for meg. Jeg bråstoppet, slapp taket i snøret til Ludde og åpnet lokket på vogna. Den var tom. Minst like tom som hjernen min hadde vært da jeg trodde at de to ville sitte i ro men jeg hentet Ludde. Jeg la på sprang i den retningen jeg var kommet fra, men et "Bæææ" bak meg fikk meg til å stoppe. Jeg sprang tilbake, tok snora til Ludde og forsøkte å få ham til å løpe sammen med meg. Det ville han ikke, tvert imot satte han seg på bakbeina og ville ikke rikke seg. Han var rett og slett sta som ei geit. Eller i hans tilfelle; sta som en geitebukk. Jeg klarte ikke å rikke ham. Og jeg hadde ikke tid til å stå der og diskutere saken med ham. Derfor bandt jeg ham til et trafikkskilt som fortalte at her var det ikke lov til å parkere lastebiler mellom 7 og 11 på hverdager. Så la jeg på sprang til det stedet hvor jeg hadde sett Mons og Tulla sist.

Nå var de selvsagt ikke å se noe sted. Hva kunne de ha

funnet på? Hadde de gått hjem igjen? Og i tilfelle, til hvilket hjem? Hjem til Tulla eller hjem til Mons? Eller hadde de gått hver til sitt? Eller hjem til hverandre? Visste de veien? Visste de hvor de bodde? Det er ikke alltid slike små unger vet det, det kunne jeg huske fra den gangen da jeg var liten og det bestandig var noen som var ute og lette etter meg. Eller kanskje de hadde gjemt seg? Det var jo det de var opptatt av da jeg parkerte dem utenfor huset hvor eierne til Ludde bodde.

- Tulla og Mons, fritt fram, ropte jeg.

Jeg kunne høre kniselyder et eller annet sted fra.

- Tulla og Mons, dere må komme fram nå! ropte jeg igjen.

- Neihei, for du må finne oss, ellers er det juks, kom det fra søppelspannet til naboen, en person som visstnok heter Greger Gundersen. Det sto det i hvert fall på postkassa like ved søppelspannet.

Jeg kikket oppi søppelspannet. Nedi der satt både Mons og Tulla. Det var faktisk godt gjort. Ikke bare det at de hadde klart å komme seg oppi søppelspannet og fått satt lokket på, noe som i seg selv var bra nok gjort. Nei, det jeg tenker på er at det er godt gjort å klare å få plass til to unger oppi et søppelspann som er såpass fullt av søppel som dette var.

Jeg halte dem ut begge to. Mons hadde visst spist noe

av det han hadde funnet oppi spannet, han var grønn rundt munnen og veldig klissete. Tulla var bare skitten.

- Kom, nå skal vi løpe bort til geitebukken, sa jeg og prøvde å ta en unge i hver hånd. Det gikk ikke.

- Jeg er trøtt, sutret Tulla.

- Vil ikke, kom det fra Mons.

- Men snart skal dere få se den fine geitebukken, prøvde jeg meg med. - Det blir vel morsomt?

- Mons ikke se geitebukk, sa Mons.

- Mamma sier at jeg ikke får lov å se noen geitebukker, sa Tulla.

- Ja, men når dere får se Ludde, kommer dere til å like ham veldig godt, svarte jeg, - for han er en veldig fin geitebukk som sikkert hadde lagd veldig godt geitost, hvis han hadde vært en hun-geit og ikke en han-geit.

- Jeg vil ha mat, sa Tulla.

- Pølse, sa Mons.

- Nå skal dere få se, sa jeg da vi rundet gatehjørnet. Jeg bar Mons i armene mine mens Tulla hang på ryggen min. - Se her, her er Ludde!

Borte

Men det var han ikke. Et ørlite øyeblikk lurte jeg på om dette var riktig gate og om det var dette trafikkskiltet jeg hadde bundet ham fast i. Så fikk jeg øye på taustumpen som var festet til skiltet. Ludde hadde enten slitt seg eller gnaget av tauet. Og hadde forsvunnet. Jeg stirret meg fortvilet omkring. Hva skulle jeg gjøre nå? Bukken var ingen steder å se. I alle dager, hvor kunne han ha tatt veien? Han hadde ikke sprunget tilbake til eierne sine, det var jeg sikker på, for vi hadde jo kommet den veien nå. Rundt stedet vi sto var det mange hus med hager. Kanskje han hadde tatt turen inn i en av dem? Kanskje den også var sulten og hadde lyst til å spise seg mett på litt deilig gress?

- Ludde, Ludde, geitebukken Ludde, forsøkte jeg å rope. Ingen svarte.

- Dudde, Dudde, kom det fra Mons.

- Jeg fryser, sa Tulla.

Ludde sa ingenting. Han var ikke å se noe sted.

- Dudde gjemmer seg, sa Mons.

Gjemmer seg, ja. Gullet! Han var alene hjemme. Var jeg heldig lå han fortsatt under senga si og forsøkte å telle til ti tusen, men stemte det jeg hadde hørt om fyren, var

det like sannsynlig at han hang etter beina i lysekrona eller hadde puttet alle lekene sine inn i steikeovnen for å se om de smelter. Vi måtte bort å se til Gullet!

- Kom, hopp opp i vogna, så skal vi springe til Gullet! ropte jeg til Mons og Tulla og ga dem en dytt. De kom seg opp i vogna, og jeg løp alt jeg kunne til huset hvor Gullet bodde.

Døra var fortsatt igjen og det luktet ikke røyk i gangen. Det var et godt tegn. Jeg rev opp noen dører for å finne rommet til Gullet. Det viste seg at han holdt til innenfor den døra hvor det hang en plakate av Froskemannen. Rommet hans fløt av klær, leker og blader i en forferdelig blanding. Jeg måtte nesten vasse for å komme fram til senga hans. At slike unger ikke kan holde det ryddig på rommet sitt, da! Jeg måtte sparke unna en fjernstyrt lastebil og halvparten av et rullebrett for å komme ned på kne slik at jeg kunne kikke under senga. Men der var ikke Gullet. Og det var lite trolig at han hadde vært der heller, han hadde nemlig ei slik seng som går helt ned til gulvet. Nederst i senga var det en stor skuff. Jeg trakk den ut, men det eneste som var oppi den var noen eple-skrotter og en grønn genser som det sto «Ballong» på. Hvor kunne den lille desperadoen ha gjort av seg?

Jeg kikket ut av vinduet for å se om han var i hagen. Det var han ikke, men Tulla og Mons fløy rundt der nede. Jeg stakk ut og fikk fanget dem inn og plasserte dem foran

TV-en i stua til Gullet og familien hans. Godt de voksne ikke var hjemme, tenkte jeg. Men hadde de vært hjemme, hadde de sikkert ikke behøvd meg som barnevakt.

Det så ikke ut til at det hadde forsvunnet noen sko fra gangen, så Gullet hadde nok ikke rømt fra huset. Det måtte altså bety at han hadde gjemt seg et sted her inne og ventet på at jeg skulle finne ham. Og hadde han gjort det, kunne han vente litt til. Jeg satte kursen mot stedet hvor Ludde sist var sett.

Kanskje jeg kunne ringe på hos dem som bodde i husene her og spørre dem om de hadde sett en bukk? Eller kanskje jeg burde kontakte politiet og si at en bukk var på avveier? Nei, det beste var nok å gi seg til å leite på egenhånd. Så diger som den bukken var, kunne det da ikke være umulig å finne den? Jeg åpnet porten til den nærmeste hagen for å gå inn der. Det var en stor og tung port. Gjerdet rundt huset var også høyt. Kanskje den var her? Nei, selvsagt ikke, det kunne den ikke være. Den klarte jo ikke å åpne noen port. Jeg måtte heller se om det fantes et hus uten port, eller hvor porten var åpen. Da hadde bukken hatt muligheten til å smette inn, og da var det kanskje mulig for meg å finne den igjen. Jeg så meg raskt rundt. Der borte, rett over gata, var det et hus med åpen port foran. Det skulle slett ikke forundre meg om

Ludde hadde flydd inn dit. Eller hva det nå heter, når geitebukker beveger seg raskt.

Jeg luntet inn i hagen. Foran huset var det en plen. Der var Ludde ikke. Jeg fikk heller kikke på baksiden, tenkte jeg, og gikk forbi den parkerte bilen som sto ved den ene kortenden av huset. Da dukket det fram en mann. Et lite øyeblikk lurte jeg på hvor i all verden han kom fra, men så skjønnte jeg det. Det lå strødd masse verktøy foran bilen. Han drev nok og fikset på den.

- Hei, sa han, og så ikke ut som han var forskrekket over å se en fremmed gutt i hagen sin. - Nikolai er ikke hjemme.

- Å, svarte jeg, - er han ikke det?

- Nei, sa mannen.

- Ok, sa jeg

- Ha det. Sa mannen.

- Har du forresten sett en geitebukk?

- En geitebukk?

- Ja, en slik ordentlig stor killebæ.

- Nei, det har jeg ikke sett på en stund.

- Ikke i løpet av den siste halvtimen, da, kanskje?

- Å nei, svarte mannen, som sikkert var far til han som heter Nikolai, - det må da være noen år siden jeg så en slik. Men da jeg var på din alder, pleide vi å reise på ferie på landet, til tante Hetty og onkel Kåre. Naboen deres

hadde en diger bukk. Jeg tror den het Statsministeren. Eller Finansministeren. Men det er lenge siden. Den er nok død, den nå.

- Da har du nok ikke sett den jeg leiter etter, svarte jeg og gikk ut på fortauet igjen.

Søren også. Da måtte jeg finne en annen hage å leite i. Jeg fikk ikke øye på noen flere åpne hageporter, men om hekken eller gjerdet var lavt nok var det sikkert ikke noe problem for Ludde å hoppe over. Da kunne han være i nesten alle hagene omkring her. Og tenk om det hadde kommet en bil eller noe og skremt ham, slik at han hadde løpt bort. Da var det ikke godt å si hvor han kunne være nå. Jeg fikk ...

- Hjelp, hjelp, et uhyre, et monster! hylte en stemme fra hagen ved siden av den jeg nettopp hadde vært i. - Kom og hjelp meg, vær så snill, redd meg! Et fælt dyr spiser meg opp.

Jeg løp alt jeg kunne inn i hagen og rundt huset. Der fikk jeg øye på to ting. Det vil si, jeg fikk jo egentlig øye på mange flere ting enn to, men de to tingene jeg virkelig fikk øye på, var de viktigste. Om man kan kalle to levende personer «ting» da. Og om man kan kalle en geitebukk en «person».

Oppe i et tre satt det en stor og tjukk mann. Rett under treet sto Ludde og gomlet på en busk. Mannen oppe

i treet hylte som om det var ham Ludde gomlet på. Og ikke bare den gamle ripsbusken hans. Fyren klamret seg til trestammen og hylskreik og hylskreik. Han hadde visst lukket igjen øynene også, for ingenting tydet på at han hadde fått øye på meg der jeg kom inn i hagen. Derfor gikk jeg bort og tok tak i det som var igjen av snora rundt halsen på Ludde, og leide ham med meg. Han fulgte lydig med, han var visst både mett og fornøyd. Dessuten var det ikke sikkert at han satte noe særlig pris på hylingen til han fyren, heller.

Selv langt borte i gata kunne jeg høre hylene til mannen, han hadde ikke oppdaget at Ludde var borte. Idet vi rundet hjørnet til neste gate, så jeg et par av naboene springe inn i hagen hans, de lurte nok på hva han hylte for. Jeg tipper det ble litt diskusjon om det fæle monstret ingen av dem kunne få øye på.

Vel fremme ved huset hvor Gullet bodde, ble jeg stående et bitte lite øyeblikk og lure på hvor jeg skulle gjøre av Ludde. Siden han allerede én gang hadde si av snøret si tok jeg ikke tjangsen på å binde ham utenfor. Kanskje jeg kunne ta ham med inn. De hadde sikkert et vaskerom eller en kjellerbod som kunne passe for en geitebuk på besøk. I grunnen er det for få som tar hensyn til dyr når de anskaffer seg hus. De tenker på soverom til alle som skal bo der og do og baderom og slikt noe. Ja, kanskje til

og med garasje til bilen sin. Men få tenker på at det kan komme dyr på besøk, og har et rom som passer til for eksempel en geitebukk. Eller en lama. Eller en dromedar. Det skal i hvert fall jeg tenke på når jeg en gang skal ha meg hus.

Jeg åpnet døra og forsøkte å trekke Ludde med meg inn. Det ville han ikke. Slett ikke. Derfor gikk jeg ut og prøvde å dytte ham inn i stedet. Da ville han gjerne inn. Svært gjerne. Ja, han la faktisk på sprang gjennom gangen og forsvant rett opp i andre etasje. Jeg begynte å løpe etter ham, men stoppet raskt opp.

Noe luktet rart. Ja ikke bare rart, det luktet faktisk svidd. Nesten brent. Og det kom fra kjøkkenet. Jeg lukket opp døra og så Vesla stå på en stol ved komfyren, mens hun rørte i ei gryte det nesten veltet røyk opp fra.

- Hva gjør du? ropte jeg til henne og tok henne under armen mens jeg trakk gryta bort fra kokeplata. Den var veldig varm, slik at jeg måtte riste på fingrene mine for å unngå å brenne meg. Dessverre glemte jeg å slippe gryta før jeg begynte å riste på fingrene, slik at gryta kom til å gjøre et litt luftig svev gjennom kjøkkenet før den traff vinduet. På vei bort til vinduet kvittet gryta seg med det som var oppi; noen svartbrente klumper og noe flytende kliss. Vinduet den traff var ikke veldig sterkt, slik at det ble et hull i det. På den måten havnet gryta utenfor huset.

- Jeg lager grøt, svarte Vesla og stirret forskrekket i den retningen gryta hadde forsvunnet. - Liker du ikke grøt?

- Jo, men ikke svidd grøt, svarte jeg. - Hvorfor gjorde du det?

- Mons er sulten og gråter, sa hun.

Jeg tok henne i armen og dro henne med inn i stua der Mons var. Han satt foran Tv-en fortsatt. Og han gråt, slik Vesla hadde sagt. Men jeg trodde ikke det var fordi han var sulten han gråt. Og i hvert fall ikke fordi han var tørst. Mons hadde nemlig oppdaget gullfiskbollen familien til Gullet hadde stående i reolen sin. Den hadde han klart å få ned på gulvet for å leke med. For ham var det å leke med vann det samme som å få mest mulig ut av bollen og utover gulvet. Slik at han kunne sette seg i vannet. Bollen hadde han trædd nedover hodet sitt.

- Fisk, sa Mons, mellom hulkene sine.

- Ja, det er fisken som bor oppi bollen, sa jeg. - Hvor har den blitt av?

- Mons spiste den opp, sa Vesla. - Han var så sulten.

- Har han spist en levende gullfisk?

- Ja, og tre planter som var oppi, sa Vesla.

- Dette må vi ordne oppi, sa jeg og løftet opp gullfiskbollen. Mons hang fast i den. Akkurat da hørte jeg noe gå i knas i etasjen over oss.

- Kom, sa jeg til Mons og Vesla, og dro dem med meg opp trappa. Der fikk jeg øye på Gullet. Og Ludde.

- Han tar meg, ropte Gullet og løp inn på et rom og smelte døra igjen etter seg.

Ludde kom like bak ham, og åpnet døra igjen. Uten å bruke dørhåndtaket. Han bare senket hodet og stanget seg gjennom døra. Jeg var ikke klar over at det var så lett å knuse ei dør. Mindre enn et sekund seinere kom Gullet løpende ut igjen og forsvant inn på et annet rom. Ludde var ikke sein, han heller. Og døra inn til det andre rommet var ikke noe særlig mer solid enn den første. Med et velrettet stang med de store hornene dyttet han døra opp og satte etter Gullet igjen. Han på sin side hadde forsøkt å gjemme seg inne i et kott. Men siden kottet var trangt, klarte han ikke å få igjen døra. Ludde tok rennefart for å stange til den også. Da klarte jeg å få tak i halsbåndet hans og fikk stoppet ham.

- Ludde da, sa jeg, - du kan ikke stange Gullet. Det er han som bor her.

- Kjenner du den derre gnuen der? hylte Gullet inne fra kottet, hvor han endelig hadde fått igjen døra.

- Det er ikke noen gnu, det er en geitebukk, den heter Ludde.

- Han kom inn på rommet mitt! kom det fra Gullet.
- Uten lov.

- Han ville sikkert bare hilse på deg, sa jeg.

- Pøh, det ville han ikke. Og da jeg forsøkte å dytte han ut av vinduet, begynte han å stange meg. Slik at jeg måtte forsvare meg. Han er slett ikke snill. Dessuten har mamma sagt at jeg ikke får ha fremmede geitebukker inne på rommet mitt, så det så.

- Det er sikkert ikke så rart at han ble sint, når du forsøkte å dytte han ut av vinduet. Hva dyttet du med, forresten?

- Men sverdet mitt. Det jeg har for å forsvare meg mot slemme dyr og andre farer.

Jeg tenkte det var best å ta en titt inn på rommet til Gullet. Der så det ikke pent ut. Kommoden hans var velte, det samme var senga. Og alt som en gang hadde stått i hyller og oppå skrivebordet, var nå havnet på gulvet. Sammen med alt som lå på gulvet fra før. Faktisk så rommet verre ut enn det til Joachim. Og hans rom er nesten like rotete som mitt.

Da kom det et hyl til fra rommet hvor Ludde og Gullet fortsatt var. Men denne gangen var det ikke Gullet som hylte, det hørtes faktisk ut som om det var Ludde. Jeg stormet inn dit igjen og fikk se nok et kaotisk syn. Ludde lå på alle fire med ei hel seng over seg. Oppå den igjen sto Gullet.

- Jeg har fanget ham, jeg har fanget ham, hylte han.

- Hva har skjedd? spurte jeg.

- Han sto oppi senga og spiste på mammas kjole. Jeg lurte meg bak ham og veltet senga.

- Jøss, sa jeg. Jeg tror ikke jeg hadde klart å velte den store senga. I hvert fall ikke med Ludde oppi.

Ludde gryntet og snøftet og forsøkte å komme seg på beina. Han så ikke blid ut.

- Jeg stikker! ropte Gullet og sprang ut. Der snublet han over Mons, som lå på alle fire ute i gangen for å samle opp litt geitebæsj. Ludde hadde sluppet fra seg i farten. Gullet ramlet så lang han var, på hodet inn i en gitar som rett før hadde hengt på en spiker på veggen. Gitaren ga fra seg en slik lyd gitarer gjerne gjør når noe hardt treffer dem og de går i stykker. Mons lo hjertelig da han så hvordan Gullet så ut, med gitaren trædd over hodet.

- Spille musikk, danse, sa Mons fornøyd inne fra gullfiskbollen.

Gullet strevde med å komme løs fra gitaren. Inne fra det andre soverommet, som jeg tipper måtte være gjesterommet, så jeg Vesla forsøke å fange alle fjærene som fløy gjennom lufta. Det var ikke så lett, for Ludde hadde stanget hull i alle dynene og putene som var der inne. Det så faktisk ut som om det snødde.

- Se, så fine, ropte Vesla og viftet med ei av fjærene hun hadde fanget. Hun selv var nesten hvit av fjær i håret.

- Mons også, ropte Mons og stabbet inn til Vesla.

Nå hadde Gullet kommet seg løs fra den knuste gitar
ren og sto og ristet på hodet.

- Det var ikke min skyld, det var ikke min skyld, gjen-
tok han for seg selv.

Noe som brenner

Plutselig hørte jeg tripping rett bak meg. Ludde hadde
kommet seg løs fra senga og opp på de fire beina sine
igjen. Han var visst ikke mer blid på Gullet etter dette.

- Hjelp! hylte Gullet og la på sprang bortover gangen.
Ludde fikk virkelig opp farten og nådde nesten Gullet
igjen i enden av den lange korridoren. Akkurat idet han
skulle til å stange Gullet i baken, klarte Gullet å kaste seg
rundt og smette ned trappa til første etasje. Det klarte
ikke Ludde han traff veggen med et kjempesmell. Det
smalt slik at huset ristet og Ludde selv falt fortlumlet om
der i enden av gangen. Ja, det ristet faktisk så mye at to
lampetter løsnet fra veggen og falt ned. Omtrent samti-
dig hørte jeg noe ramle nede i første etasje også.

- Hva var det? ropte jeg til Gullet, som sto ved trappa
nede i gangen.

- Noe på kjøkkenet ramlet ned, ropte han tilbake.
 - Plukk det opp! sa jeg.
- Han kikket inn gjennom kjøkkendøra.
- Det er hele skapet over komfyren som har falt ned.

Oppå komfyren.

- Plukk det opp, gjentok jeg.
- Jam, men ... jam, men ... kom det fra Gullet.
- Jam, men hva da? Jeg hørtes visst ut som en streng far.

- Det brenner.
- Hva brenner?
- Skapet som falt ned på komfyren. Plata sto på.

Oi, jeg hadde visst ikke slått av plata etter at Vesla forsøkte å lage mat. Nå stormet jeg ned og inn på kjøkkenet. Hele gulvet var fullt av knuste tallerkener og kopper. Oppå kokeplata brant det kraftig i en påskedekorasjon som nok hadde stått oppå skapet og som nå hadde havnet på den rødglødende plata. Flammene sto allerede opp mot taket. Jeg kastet meg fram og fikk slått av plata, uten at det hjalp noe særlig for brannen. Men borte på benken sto ei gryte med noe flytende oppi. Jeg kastet både gryta og innholdet over komfyren. Flammen slukket straks. Etter fargen å dømme var det visst tomatsuppe som var oppi gryta. Den fungerte i hvert fall fint som brannslukkemiddel. Jeg tok et litermål fra skapet og fylte det med vann, som jeg kastet oppover veggen og i taket. Et-

ter ti-tolv runder med vann sluttet det å ryke derfra også. Storbrannen var visst avverget.

I det samme hørte jeg det ramle i trappa. Ludde var på vei nedover. Jeg stilte meg opp for å stoppe ham, men han hadde ikke noe lyst til å stoppe. Han ga meg en dytt, slik at jeg ramlet baklengs inn i en kurv med nyvaskede klær som sto der, og løp ut ytterdøra igjen. Noen hadde visst glemt å lukke den. Og ved nærmere ettertanke kom jeg på at denne ”noen” nok var meg. Men heldigvis fikk Ludde øye på noen busker der ute i hagen og ga seg til å spise på dem. Da hadde sikkert han nok å gjøre en stund.

Jeg kikket inn på kjøkkenet igjen. Hele veggen bak komfyren var svart av sot. Det samme var store deler av taket. Jeg ga meg til å plukke opp knuste glass og tallerkener fra gulvet. Kanskje noen av dem kunne limes sammen igjen. Og veggen kom ikke til å se så ille ut, når de bare fikk hengt opp skapet igjen. Det var nok taket som ville bli det største problemet. Noe sa meg at mora til Gullet ikke kom til å bli blid når hun oppdaget det. Kanskje jeg kunne vaske av sotet der oppe? Da kunne i hvert fall ingen si at jeg ikke hadde forsøkt.

I skapet under vasken fant jeg ei bøtte som jeg fylte med varmt vann. Hva slags vaskemiddel som er best å bruke

på den slags sotflekker, aner jeg ikke, derfor tømte jeg oppi en skvett av hver flaske jeg fant inne i skapet. Noe av det måtte da virke, skulle en tro.

Først forsøkte jeg å stå på komfyren, men det var fortsatt for høyt opp til taket. Derfor tok jeg en kjøkkenkrakk og satte den oppå komfyren, og plasserte meg selv oppå krakken igjen. Da nådde jeg opp til taket, enda det var veldig høyt opp dit på kjøkkenet hjemme hos familien til Gullet. Det var riktignok litt nifst å stå og balansere oppå en krakk oppå en komfyr, men alle kokeplatene var slått av, så det var ingen fare for noen ny brann. Og skulle det likevel begynne å brenne igjen, kunne jeg jo bare tømme innholdet i den bøtta jeg hadde i hånda over flammene. Verre var det ikke.

Da jeg hadde klart å plassere meg oppå krakken og funnet balansen, selv med den tunge bøtta i høyre hånd, oppdaget jeg at jeg hadde glemt å ta med vaskeklut. Derfor måtte jeg klatre ned igjen. I en skuff fant jeg et stort, hvitt tøystykke. Nå var jeg klar til å vaske taket.

- Det der kommer ikke mamma til å bli glad for, sa Gullet. Han sto i døråpningen og tittet på meg.

- Hun blir sikkert glad når hun får se hvor reint og fint taket blir, svarte jeg.

- Jo, men hun kommer ikke til å like at du bruker den aller fineste duken vår som vaskefille, sa han.

- Jeg kan sikkert vaske duken etterpå, svarte jeg, og

kikket på det hvite tøystykket jeg brukte som vaskefille. Når jeg så nøye etter, kunne jeg se at det var en duk. De burde ikke legge slikt i en kjøkkenskuff.

Taket var ikke lett å få reint. Og det sved i øynene av alle de sterke vaskemidlene jeg hadde tømt oppi bøtta. Jeg tok et godt tak med duken og gned så hardt jeg kunne over sotfleckene i taket. De løsnet! Sotet ble borte. Jeg jublet nesten der jeg sto og vaklet på krakken. Nå ble taket fint igjen. Men så oppdaget jeg noe annet. Det var ikke bare sot jeg fikk løs fra taket. Malingen løsnet også. Det var ikke så bra. Jeg skyndte meg ned igjen for å ta et overblikk. Merkelige greier. Malingen så nesten ut som om den kokte der oppe i taket. Antagelig må det ha vært noen av de vaskemidlene jeg hadde puttet oppi bøtta som hadde reagert med hverandre. Jeg husker vi hadde om noe slikt i fysikktimen på skolen en gang. Læreren tømte noen greier fra to flasker oppi et glassrør, og så begynte det å koke og boble. Det så ut som det var slike kjemiske greier som skjedde oppe i taket også.

- Nå blir mamma sint, sa Gullet, - for det taket var nymalt i forrige uke.

- Uff da, sa jeg.

Dette så ikke bra ut. Her var det fare for at hele betalingen for barnepass røyk og at mammaen til Gullet ble sint på meg. Kanskje så sint at hun sladret til mamma og

pappa. Det ville ikke være det spor heldig for meg. Spesielt ikke siden de for bare noen dager siden hadde sagt at om det kom flere klager på meg, ville de gi meg husarrest fram til jul. Det hadde ikke jeg noe lyst på!

- Tror du det finnes mer maling? spurte jeg Gullet.
- Av den malingen som dere har brukt til å male taket?

- Sikkert, svarte Gullet. - Men de låser alltid maling og slike ting inn i kjelleren for at jeg ikke skal få tak i det. Siden det er farlig for barn.

- Dere har nå ikke låst inn farlige vaskemidler, mumlet jeg. - Tenk om du hadde fått tak i dem.

Jeg kikket ut. Ludde sto fortsatt ute i hagen og spiste, nå var det visst noen rosebusker han var opptatt med. Og i etasjen over oss kunne jeg høre Mons og Vesla leke. De hadde det sikkert bra.

Nede i kjelleren var det flere låste dører. Jeg prøvde å finne en nøkkel, men det var helt umulig å finne ut hvor mammaen til Gullet hadde gjort av dem. Kanskje hun hadde tatt dem med seg på konserten? Hvordan i alle dager skulle jeg finne malingen nå? Kanskje jeg kunne forsøke å få øye på malingen utenfra? Da ville jeg i hvert fall vite hvilket rom den var i, og kunne konsentrere meg om ei bestemt dør. Som tenkt så gjort. Jeg smatt ut kjellerdøra og ga meg til å kikke inn av vinduene. Det var nokså

mørkt innenfor, så jeg måtte legge meg på alle fire for å forsøke å se inn.

I det første rommet var det visst bare ved. Og i det neste sto det en fryseboks og en sykkel. Neppe noen maling der heller. Men i det tredje rommet jeg kikket inn i var det noe som kanskje kunne minne om malingsspann. Jeg la meg helt inntil vinduet og prøvde å skimte detaljer der inne fra. Jo, det måtte være noen slike spann som sto der. Akkurat da hørte jeg noen pruste bak meg. Det var Ludde.

- Gå vekk, sa jeg. Han hørte ikke på meg.

- Gå vekk, sa jeg en gang til. Ludde hadde visst fått øye på kanten på underbuksa mi. Siden jeg lå slik på alle fire hadde nok buksa mi glidd såpass ned at trusestrikken stakk ovenfor. Ludde ga seg til å gnage på strikken.

- Gå vekk, ropte jeg og prøvde å skyve Ludde bort. Det likte han visst ikke. Et ørlite øyeblikk trodde jeg at jeg hadde fått ham bort, så hørte jeg tramping rett bak meg igjen. Ludde hadde tatt fart! Jeg tror jeg forsto hva som var i ferd med å skje et milliondels sekund før det skjedde. Så kom smellet. Ludde traff meg med full kraft i baken slik at jeg fortsatte framover helt uten å bevege meg selv. Jeg traff ruta i kjellervinduet og kjente at den sprakk rundt meg før jeg landet med et brak der inne i kjellerrommet. Antagelig var jeg bevisstløs noen sekunder, før jeg kom til meg selv igjen.

Maling

Etter å ha ristet litt på hodet og kløpet meg selv i armer og bein, kunne jeg fastslå at jeg var like hel. I hvert fall nesten, klærne mine hadde fått seg noen kutt av knust glass og så ikke veldig fine ut. Men, som kloke mennesker sikkert vil si, det kunne gått verre.

Her var det maling, ja. Ingen tvil om det. Det luktet maling, og når jeg så nøye etter, oppdaget jeg også at jeg idet jeg skulle reise meg opp fra gulvet, hadde satt den venstre foten min oppi et spann med maling. Jeg sparket meg løs og prøvde døra. Den var låst, selvsagt. Det var jo derfor jeg hadde gått ut i hagen og kikket gjennom vinduet. Derfor tok jeg med meg et malingsspann og en kost og forsøkte å kripe ut av vinduet igjen. Det var ikke så enkelt, for vinduet Ludde hadde stanger meg inn gjennom, var både lite og langt oppe på veggen. Heldigvis var det en reol der jeg kunne klatre opp på. Derfra klarte jeg å kaste meg bort til vinduet. Mens jeg holdt meg fast med ei hånd, fikk jeg lukket det opp og kunne kripe ut uten å skjære meg på glasskår. Dessverre kom reolen jeg hadde klatret på i skade for å velte akkurat idet jeg hoppet, slik at en del malingsspann trillet utover gulvet og kanskje mistet lokkene sine. Jeg burde nok nevne for mora til

Gullet at hun hadde spart oss alle for en del bry om hun hadde gitt meg nøklene til kjellerrommene før hun gikk.

Der ute på plenen sto fortsatt Ludde og stirret på meg. Jeg tror faktisk han var litt fortumlet, han var kanskje ikke så vant til å stange folk. Det var i hvert fall ikke så vanskelig å fange ham og tjore ham fast. Men idet jeg skulle til å ta med meg malingsspannet inn, sleit han seg løs igjen, og jeg måtte springe etter ham for å stoppe ham. For en tullete bukk, altså. Bare sliter seg løs og springer sin vei. Hva kunne jeg finne på for å stoppe ham, tro?

Vogna kunne kanskje stoppe ham. Hvis jeg bandt ham foran den, ville han ikke klare å ta fart for å slite seg løs, vogna ville bare følge etter. Og samtidig ville vekten av den gjøre at han ikke klarte å springe så langt. Smart, ikke sant?

Inne i gangen igjen hørte jeg et veldig bråk fra andre etasje. Derfor måtte jeg sette fra meg malingsspannet og kosten for å fly opp og undersøke. Der oppe snødde det. Slik så det i hvert fall ut. Rett foran meg sto det noe som durte. Jeg kunne ikke se hva det var, men etter lyden å dømme måtte det være en støvsuger.

- Hva foregår her? ropte jeg inn i snøkaoset.

- Vi støvsuger, ropte Vesla.

- Mons tøsluger, ropte Mons. Det var ikke så lett å forstå hva han sa, han hadde fortsatt gullfiskbollen over hodet.

- Men hvor kommer all denne snøen fra? sa jeg. Og var i det samme klar over at det ikke var snø, men fjær.

- Vi skulle støvsuge opp alt som kom ut av dynene, sa Vesla. - Slik at det ble fint her. Men så begynte fjærene å komme ut fra hullet bak på støvsugeren.

- Den er sikkert full, sa jeg, og skulle til å slå støvsugeren av. - Det hender at støvsugere går tette og at alt kommer ut i feil ...

Lenger kom jeg ikke. Plutselig smalt det. Veldig høyt. Hele støvsugeren eksploderte. Alt som hadde vært inni den, og det var visst ikke lite, kom ut i en veldig sky. Hadde det før sett ut som en snøstorm, så det nå ut som et snøskred. Jeg trev tak i Vesla og Mons og halte dem med meg ned i første etasje.

Da vi kom ned i gangen, så jeg at Vesla hadde funnet ut at hun skulle leke fin dame. Hun hadde tatt på seg en kjole, en av dem Ludde hadde gumlet på. Og så hadde hun visst funnet sminkesakene til Gulletts mor og testet dem. Hun så ut som et av de bildene Joachim maler på skolen.

Inne på kjøkkenet fant vi Gullet. Han sto med et lite tøystykke i hånda og gned på en flekk på veggen.

- Hva er du holder på med? sa jeg.

- Jeg også vil få maling til å lage bobler, sa han, og viste meg hva han hadde gjort. Han hadde gnidd vaskemiddelblandingen min over veggen bak spisebordet. Nå boblet og kokte malingen på veggen og rant nedover mot gulvet.

- Er det duken som har blitt så liten? spurte jeg og pekte på tøystykket han hadde i hånda.

- Nei, den duken du brukte bare ble borte av seg selv, svarte han. - Den løste seg bare opp, liksom. Dette er den duken vi hadde på kjøkkenbordet.

- Slutt med det der, sa jeg og ville ta fra ham bøtta med vaskemiddel. - Den blandingen der er farlig for små barn.

Jeg tok tak i bøtta, men Gullet holdt igjen.

- Slipp, sa jeg.

- Slipp, hylte Gullet.

- Oj, se der, Espen, ropte Vesla like bak meg. Da slapp jeg taket. Det gjorde ikke Gullet. Han dro så hardt at han klarte å tømme hele innholdet i bøtta over klærne sine.

- Ææææ! hylte han.

- Hva er det, Vesla? spurte jeg.

- Geitebukken din har kommet inn, sa hun.

- Det er ikke min bukk, svarte jeg, - dessuten kan han ikke komme inn, han er bundet til vogna.

- Ææææ! hylte Gullet. - Det svir.

- Spring inn i dusjen, sa jeg til ham. Han fór inn baderomsdøra.

- Han har kommet inn, sa Vesla. - Han spiser maten sin inne i stua.

Hun hadde rett. Ludde hadde klart å trekke med seg hele vogna opp trappa og inn i stua. Nå sto han oppe i sofaen og spiste potteplanter. Vogna hadde havnet oppå stuebordet. Og alt det som hadde vært på bordet, hadde havnet på gulvet.

- Jøss, sa jeg.

- Hjelp, ropte Gullet inne fra badet.

Jeg forsøkte å lukke opp døra, men den var låst fra innsiden.

- Hjelp, hylte han der inne fra.

- Jeg kan ikke hjelpe deg om du ikke låser opp, ropte jeg.

Hylet fra badet ble bare enda høyere.

- Vi må få opp døra, sa jeg til Vesla. Uten å regne med å få hjelp av henne.

- Pappa brukte ei øks en gang jeg hadde låst meg inne på badet og ropte om hjelp, sa hun.

Øks, ja, hadde jeg ikke sett en vedstabel og ei øks nede i kjelleren? Jeg sprang ned dit og fikk fatt i øksa, før jeg gikk pent opp igjen. Så dum at jeg springer med ei øks i hånda, er jeg nemlig ikke.

- Ææææh jææælllppppæææææ! kom det fra badet.

Jeg tok et skritt bakover og dundret øksa i døra. Det ble en stor sprekke i den. Etter tre kraftige slag til var døra åpen og jeg kunne komme meg inn på badet. Gullet sto midt på gulvet og hylte. Så høyt som bare en slik drittunge kan hyle. Og lurte du på hva han hadde på seg, kan jeg fortelle deg det. Ingenting. Han var kliss naken.

- Da har du fått av deg de våte klærne og kan ta deg et bad, sa jeg, og skjønte ikke helt hva det var han hylte for.

- Jeg har ikke kledd av meg, hikstet han. - Klærne bare ble borte. Akkurat som malingen. De bare forsvant mens jeg hadde dem på meg.

- Da er det sikkert best at du tar deg et bad, sa jeg og løftet ham oppi badekaret og satte på dusjen. - Det er ikke sikkert at det vannet som var i bøtta er veldig bra for huden din.

Plutselig hørte jeg et rabalder i trappa opp til andre etasje. Ludde hadde tatt turen opp dit igjen. Med vogna på slep. Jeg lurte et øyeblikk på om jeg skulle løpe etter ham og få

ham ut igjen, men bestemte meg for å droppe det. Det var sikkert like greit at han var der oppe.

I stedet gikk jeg ut på kjøkkenet og tok et overblikk over skadene der. Det var i grunnen ikke så veldig ille. Malingen i taket hadde sluttet å koke, siden det ikke var noe maling igjen der. Og stripene av maling som hadde rent ned på gulvet, kunne sikkert fjernes med litt white-spirit. Så om jeg nå bare fikk åpnet malingsspannet, skulle det være fort gjort å male over de verste skadene.

Jeg fant en stor gaffel i en skuff og åpnet malingsspannet. Jøss! Jeg hadde vært sikker på at dette var hvit maling, men det var det ikke. Den var oransje. Knall oransje. Virkelig appelsinknalloransje, til og med. Jeg kjente igjen fargen fra rommet til Gullet. Fargen var egentlig ganske kul, men jeg tvilte på om mammaen til Gullet ville sette særlig pris på å få malt kjøkkentaket sitt i akkurat den fargen.

Jeg skulle til å sette lokket på spannet igjen da jeg hørte et nytt rabalder fra trappa. Ludde var på vei ned igjen. Han hadde visst vært gjennom ganske mye av snøstormen av fjær, han også. Hadde jeg ikke visst hva slags dyr som kom ned trappa, ville jeg trodd det var en avskyelig snøbuk fra Himalaya. Nå hadde den visst sett seg ut badet som reisemål. Kanskje den var tørst?

- Hjelp, hylte Gullet og forsøkte å gjemme seg.

Noen burde tatt en alvorlig prat med den gutten snart. «Hjelp» er visst det eneste han klarer å komme på å si. Og det sier han nesten hele tiden. Dessuten burde noen forklart ham at det er ikke så mange steder å gjemme seg i et badekar som er fullt av vann. Selv om han holdt seg for nesa og la seg flat på bunnen av karet var han synlig for alle. Også for Ludde. Ludde, ja, han likte visst ikke Gullet noe særlig, han. Da han fikk øye på gutten nede i badekaret, gjorde han et forsøk på å komme opp i karet. Heldigvis for Gullet hindret vogna geitebukken i å komme seg helt inn gjennom døra.

Gullet begynte å hyle allerede mens han var under vann. Hylet fortsatte mens han spratt i været. Vannspruten sto rett i fleisen på Ludde, før Gullet fikk dyttet opp vinduet og kastet seg ut av det. Ludde ble stående og riste på seg, han var visst litt forskrekket over vannspruten han plutselig hadde fått i buketrynet sitt.

Jeg skulle akkurat til å springe ut i hagen for å se hvordan det hadde gått med Gullet, da han kom løpende inn gjennom døra, fortsatt hylende. Ingenting tydet på at han hadde skadet seg, men litt hysterisk var han fortsatt. Så da han fikk se Ludde, som nå var i ferd med å rygge ut fra badet, la Gullet veien om kjøkkenet. Akkurat hva som skjedde der inne fikk jeg ikke med meg, men jeg hørte et

dunk og ble fort klar over resultatet.

Gullet hadde sprunget rett på den krakken jeg hadde satt på gulvet. Den jeg hadde tenkt å bruke når jeg skulle male taket. Oppå den hadde jeg satt fra meg malingsspannet, det spannet jeg ikke kom til å bruke. Akkurat det visste nok ikke Gullet, han hadde nemlig klart å velte hele spannet over seg slik at han nå hadde skiftet farge. Da han sprang inn på kjøkkenet hadde han vært litt rosa og blek, slik gutter ofte er når de kommer opp fra badekaret og nettopp har hoppet ut av vinduet. Nå var han oransje. Fra topp til tå. Det så faktisk ut til at han hadde klart å vri og vende litt på seg i malingen også, han var like oransje bak som foran. Og ikke mindre hysterisk.

- Du må visst bade litt igjen, forsøkte jeg å berolige ham med.

Kjøretur

Gullet bråstoppet i gangen og stirret et tiendedels sekund på Ludde, som strevde med å rygge ut fra badet. Det var ikke så lett, med vogna bak seg. Og som om ikke det var nok problemer for bukken, holdt Mons og Vesla i det samme på å klatre oppi vogna.

- Mons kjøle hest, sa Mons der inne i gullfiskbollen sin.

- Hjelp, hylte Gullet en gang til og sprang opp trappa til andre etasje. Jeg skulle til å rope etter ham at han måtte være oppmerksom på at det var litt fjær i lufta der oppe, da jeg hørte et enda høyere hyl. Og tre sekunder etter at han hadde forsvunnet opp trappa, kom han ned igjen.

Da han løp opp, var han helt oransje. Nå var han hvit og dunkledd ytterst og hadde en oransje bunn under. Han så faktisk litt pussig ut. Det syntes Vesla også. Hun ga seg til å le og klappe i hendene da hun fikk se ham. Og med den klappingen kom Ludde til sans og samling igjen. Han stampet hardt med beina og klarte å dytte seg ut i gangen. Der ristet han et par ganger på det våte hodet sitt og fikk øye på den oransje fjærgutten som akkurat var i ferd med å komme ned trappa.

Jeg har ofte lurt på hva som foregår inne i hodet på en slik geitebuk. Tenker de sånn som oss, tro? At dette var da et pussig syn. Eller var det synet av en haug med fjær som hylte som fikk bukken til å reagere? Det vet jeg ikke. Men én ting er sikkert. Ludde likte ikke det han så. Og han bestemte seg for å ta et endelig oppgjør med Gullet. Det skjønte Gullet også. Han forsvant ut døra mens han hylte at mammaen hans måtte komme og hjelpe han. Ludde satte opp farten og fór av gårde etter Gullet. Og

med ham dro den lille vogna også av gårde. Med Vesla og Mons oppi. Jeg tenkte at jeg ikke kunne la dem forsvinne på den måten. Derfor tok jeg tak i hornene til Ludde og forsøkte å holde ham igjen. Men nå var han ikke til å stanse, så jeg kastet meg opp på ryggen hans, slik at jeg også kunne bli med på turen. Gjennom gangen, ned trap-pene og ut i hagen. Helt ut på gata fortsatte vi. Med den hylende Gullet foran oss. Han var visst helt bestemt på å få hjelp av mora si, for han satte kursen mot sentrum. Jeg prøvde flere ganger å rope til ham at han måtte stanse. Uten at det hjalp. Han hadde visst også en fantastisk kondisjon. Hver gang Ludde var i ferd med å nå ham igjen, fikk han nye krefter og satte farten opp såpass at vi som kom bak, var på et par meters avstand.

Hvor mange minutter vi brukte fra huset Gullet bor i og ned til konserthuset hvor Hardanger Symfoniorkester hadde holdt konsert, vet jeg ikke. Men fort gikk det. Sik-kert verdensrekord, minst. Og nå skal du høre noe mer-kelig.

Akkurat idet vi kom inn på plassen foran konserthuset, gikk dørene opp og folk strømmet ut. Alle på en gang. Konserten hadde nemlig nettopp sluttet, og alle de som hadde kost seg med musikken fra Peer Gynt var nå på vei ut. De pratet og lo og var visst veldig fornøyd med kvel-den. Helt til de fikk øye på oss.

Det er slike øyeblikk du opplever at verden nesten står stille. Selv om alt har gått veldig fort. Har ikke du også opplevd det? Nesten som når noen skårer et mål i en fotballkamp på TV og de viser det om igjen i langsom kino. Omtrent slik var det.

Jeg satt oppå ryggen til Ludde mens Vesla hylskreik bak meg og kjolen hun hadde på seg flagret. Tårene sprutet og fikk sminken hennes til å se ut som malingen i taket på kjøkkenet hos Gullet. Mons skreik visst han også, men ikke så høyt, gullfiskbollen dempet ham litt. Foran meg så jeg den oransje og fjærpyntede Gullet løpe rett mot menneskemengden. Og i den mengden så jeg alle sammen. Foreldrene til Mons. Foreldrene og storebroren til Vesla. Mammaen til Gullet. Og eierne til Ludde. Sammen med min mamma og pappa. Ingen av dem sa noe. Ingen av dem ropte. Alle sammen stirret bare på oss, der vi kom tvers over plassen foran konserthuset.

I en slik situasjon kan det gå mange tanker gjennom hodet. Tanker om livet og om døden. Tanker om hva som kommer til å skje etterpå og tanker om hvordan folk vil reagere. Og kan hende var det slike tanker som burde gått gjennom hodet mitt. Men det var det ikke. Jeg klarte bare å tenke på én ting, der og da:

Jeg hadde visst ikke rukket å skru av vannet på badet hjemme hos Gullet.

*Historien som nå kommer, handler om ei jente og mora hennes.
Kanskje du kjenner deg litt igjen i denne situasjonen? Kan du
lage en tegneserie av det som skjer i denne fortellingen?*

Iskrem

Hvis verden var et stort sted, og det fantes mennesker som var helt vanlige, ville jeg sagt at dette er historien om ei helt vanlig jente i et land langt borte. Men verden er ikke så stor, og det finnes ikke noen som er helt vanlige. Derfor handler dette om ei spesiell jente i et land eller en by eller et hus hvor kanskje du også bor. Hun kan ha mange navn. Soppen, kanskje. Eller Stormpiken. Eller kanskje Superduper. Eller Suddeluttendei. Men foreldrene hennes har bestemt at hun skal hete Maiken. Så da får vi kalle henne det.

- Kan jeg få is? spør Maiken mamma en dag.
 - Nei, men kan du gå i butikken for meg? spør mamma.
 - Det går nok ikke, svarer Maiken. Hun ligger på magen foran fjernsynet og ser på noen blå personer som er opptatt med å fange en grønn hund.
 - Hvorfor ikke? spør mamma. – Jeg skal lage pizza og

trenger gjær. Dessuten trenger du å komme deg ut litt. Nå har du sett på TV i mange timer. Du har jo ikke kledd på deg ennå engang!

– Det går ikke, sier Maiken igjen. Den grønne hunden har nettopp sluppet unna en rosa papegøye med røde øyne.

– Hvorfor går ikke det? spør mamma.

– Fordi ..., fordi ... sier Maiken. Hun tenker seg raskt om. – Fordi jeg ikke har kledd på meg ennå. Og man kan

ikke gå i butikken i bare nattdrakta, kan man vel?

– Nei, svarer mamma, – men man kan kanskje kle på seg noe annet.

– Det går ikke, sier Maiken. – Alle klærne mine er på vask.

– For noe tull, svarer mamma. – Du har ikke klær på vask. Jeg vasket jo klær for deg i går. Det ligger en stabel

med reine klær oppå kommoden din. Ta på deg noen av dem.

– Det går ikke, svarer Maiken.

– Og hvorfor ikke det?

– Da kan jo klærne bli skitne, da jo.

– Kan du ikke gå ut fordi du er redd for at klærne blir skitne? spør mamma.

– Det stemmer, sier Maiken.

– Da får du ta på deg de klærne du hadde på deg i går, sier mamma. - Ingen kan se på dem at de er brukt en dag.

– Det går ikke, svarer Maiken.

– Hvorfor går ikke det? spør mamma.

– Det kan hende at Sofie ser meg da.

– Gjør det noe at Sofie ser deg?

– Ja, hun kan jo tro at jeg ikke har andre klær enn de jeg hadde på meg i går, sier Maiken.

– Snakket du med Sofie i går, da? spør mamma.

– Nei, det gjorde jeg ikke, svarer Maiken.

– Så da vet vel ikke Sofie hva du hadde på deg i går?

– Det kan hende at hun så på meg med kikkert.

– Hvorfor skulle hun se på deg med kikkert, da? spør mamma.

– Kanskje hun var ute for å lete etter en undulat som hadde rømt, og brukte kikkert for å se etter den, og så fikk hun øye på meg. Slikt kan skje, sa Maiken.

– Har Sofie undulat? spør mamma.

– Nei, men hun har en lillebror, svarer Maiken.
– Hva har lillebroren hennes med saken å gjøre?
– Kanskje han gikk seg bort i går, sier Maiken. – Og så var det mange folk ute og lette etter ham. Og så kom det folk fra TV for å filme dem som lette etter lillebroren. Da kan det hende at jeg gikk forbi kameraet og kom med på TV. Da så sikkert Sofie hva jeg hadde på meg.

– Da tror jeg nok Sofie hadde mer enn nok å gjøre med å tenke på lillebroren sin, og ikke dine klær. Dessuten tror jeg ikke du var på TV i går. Da hadde nok noen ringt for å si at de hadde sett deg. Hvor gammel er lillebroren til Sofie?

– Nesten tre måneder. Han heter Sofus.

– Sofuser på tre måneder går seg ikke bort. Gå og kle på deg nå, jeg trenger gjæren!

– Det går ikke, sier Maiken.

– Hvorfor går det ikke? spør mamma.

– Det kan begynne å regne.

– Hvorfor kan ikke du gå ut selv om det regner, da?

– Fordi klærne mine kan bli våte.

– Men du har jo ikke klær på deg! sier mamma. – Og dessuten er det blå himmel ute. Og flott solskinn. Det blir ikke regn.

– Man kan aldri være for sikker, sier Maiken. – Er det blå himmel, er det god plass til nye skyer. Og kommer det nye skyer, blir det regn. Det er alltid de nyeste skyene

som regner mest, for de har ikke fått tømt seg ut ennå. Og da kan det komme farlige strømmer med vann.

– Vann er ikke farlig, sier mamma.

– Det er det vel, sier Maiken. – Tenk bare på alle fiskene uti vannet.

– Fisk er ikke farlig, sier mamma.

– Nei, kanskje ikke, svarer Maiken. – Men fisk smaker vondt. Og det er like ille.

– Det er sunt med fisk!

– Er det fisk i vannet, tiltrekker de seg haier. Og haier er farlige. Og piraja. Og blåprompefisk.

– Det finnes ikke noe som heter blåprompefisk, sier mamma.

– Nei, det gjør ikke det, svarer Maiken. – Og det bør vi være kjempeglade for. For hadde blåprompefisk eksistert, hadde de sikkert vært livsfarlige. Minst!

– Men de finnes ikke, og jeg trenger fortsatt gjær. Og du har ikke kledd deg.

– Det er for å forvirre krokodillene, sier Maiken.

– Forvirre krokodillene? spør mamma. – Hva for krokodiller?

– De som kan leve i den elva som kan komme hvis det kommer kjempemye regn, svarer Maiken. – Det er derfor jeg har på meg pyjamasen. Den har rosa striper, og det klarer ikke krokodiller å oppfatte, for de er stripeblinde. I hvert fall for rosa striper.

– Klarer de ikke å se rosa striper, er de sikkert blinde for blå anorakker også, sier mamma. – Så den kan du trygt ha på deg.

– Det går ikke, sier Maiken.

– Og hvorfor ikke det? spør mamma.

– Fordi det er lørdag i dag, sier Maiken.

– Og hvorfor kan ikke du gå med blå anorakk selv om det er lørdag?

– Det er fordi blått er onsdagsfargen min.

– Når fant du ut at blått er onsdagsfarge?

– Det fant jeg ut i går, svarer Maiken.

– Da har du kanskje bestemt en lørdagsfarge også, spør mamma.

– Nei, svarer Maiken, – det har jeg ikke bestemt ennå.

– Når skal du bestemme det, da?

– I morgen.

– Men da er det jo søndag, sier mamma.

– Ja, nettopp, da er det søndag, svarer Maiken. – Og på søndager bestemmer jeg lørdagsfarger.

– Da kan du bestemme at rødt er lørdagsfargen din, og så tar du på deg den nye røde genseren din, og så går

du i butikken for meg og kjøper den gjæren vi trenger til pizzaen vi skal spise i dag.

– Det går ikke, svarer Maiken.

– Hvorfor går ikke det, da? spør mamma.

– Det er fordi at om jeg skal gå i butikken, må jeg ha penger med meg.

– Selvfølgelig må du ha penger med deg. Er det noe problem?

– Ja, for går jeg rundt med penger, kan det komme noen og ta dem fra meg. Og da blir jeg lei meg og begynner å grine. Det kan bli veldig trist og sørgelig, det.

– Men det kommer sikkert ingen og tar fra deg pengene. Du har vært i butikken mange ganger før, uten at noen har tatt pengene fra deg.

– Men jeg kan komme til å miste dem. Og så tror du at jeg har brukt dem opp på godteri. For det har jeg gjort før. Og da tør ikke jeg å komme hjem, fordi jeg er redd for at du er sint på meg. Så da kan jeg bli gående ute hele natta, jeg. Kanskje jeg fryser masse. Eller det kommer store hunder og skremmer meg. Eller fulle menn. Eller flaggermus.

– Da vet jeg hvordan vi kan ordne det, sier mamma. – En pakke gjær koster ikke så mye. Ei krone eller to. Jeg skal ringe ned til butikken og si at du henter en pakke gjær, og så betaler jeg den når jeg er og handler på mandag. Gunhild i kassa er så hyggelig, så det går nok sikkert bra.

- Det går ikke, sier Maiken.
- Og hvorfor går ikke det? spør mamma.
- Vi handler alltid i den butikken, svarer Maiken.
- Ja, selvfølgelig handler vi i den butikken, sier mamma.
- Det er jo den butikken som ligger nærmest oss. Og så er det jo så hyggelige mennesker som ekspederer der.
- Men det kan jo hende at det er hyggelige mennesker i andre butikker også, sier Maiken. – Bare at det får ikke vi vite siden vi bare handler i den ene butikken.
- Vi kan jo ikke gå rundt til alle andre butikker bare for å finne ut om de som arbeider der er hyggelige, svarer mamma.
- Da kan jo de som er i de andre butikkene bli lei seg fordi vi ikke går dit, sier Maiken.
- Da kan jo du gå til en annen butikk og kjøpe gjær, da, sier mamma. – Sånn at de som jobber der ikke blir lei seg for at vi aldri handler hos dem.
- Det går ikke, svarer Maiken.
- Og hvorfor går ikke det? spør mamma.
- Fordi jeg ikke er kjent i den butikken, svarer Maiken. – Og da finner jeg ikke gjæren, for jeg vet ikke hvor de har den.
- Da får du spørre noen om hjelp, sier mamma. – Noen av dem som jobber der.
- Det går ikke, sier Maiken.
- Hvorfor går ikke det?

- Fordi jeg ikke kjenner dem, svarer Maiken.
- Kan du ikke spørre dem fordi du ikke kjenner dem?
spør mamma.
- Nei, for jeg får jo ikke lov til å snakke med fremmede, har du sagt. Og kjenner jeg ikke dem i butikken, er de jo fremmede.
- Jeg kan skrive en lapp du kan ha med deg. En lapp hvor det står at du skal ha en pakke gjær. Du kan vise den fram til de som står i den butikken. Så finner de gjæren for deg. Og du slipper å snakke med dem.
- Det går ikke, sier Maiken.
- Har du en grunn for at ikke det går heller?
- Det er ikke sikkert at de som står i den butikken kan lese.
- Tror du virkelig at folk som ikke kan lese får lov til å arbeide i en butikk? spør mamma.
- Nei, men det er ikke sikkert at de kan lese sånne bokstaver som vi har. Kanskje de bare skjønner kinesisk. Eller bokstaver som står baklengs. Eller opp-ned. Eller at de bare kan usynlig skrift. Eller sånn som står i kode.
- Nå synes jeg du har tøyset lenge nok, sier mamma.
- Nå tar du på deg klær, går i den vanlige butikken og kjøper en pakke gjær. For penger du har med.
- Det går ikke, svarer Maiken.
- Hvorfor går ikke det?
- Jeg kan ikke gå!

– Kan du vel, sier mamma. – Du har jo ikke noe annet å gjøre i dag. Klart du kan gå.

– Nei, ikke sånn, sier Maiken. – Jeg kan ikke gå med beina mine. De virker ikke lenger. De bare faller sammen når jeg forsøker å stå på dem.

– Det var merkelig, sier mamma. – Beina dine virket da helt fint for en liten stund siden, da du var ute på kjøkkenet og drakk opp resten av brusen som sto i kjøleskapet.

– Ja, det er det som er problemet, svarer Maiken.

– Hva da? At du drakk opp brusen?

– Ja, sier Maiken.

– Hva har det med å kunne gå på beina å gjøre? spør mamma.

– Jeg har fått brusforgiftning.

– Hvordan får man brusforgiftning? Du har da drukket ganske mye brus før, uten å bli forgiftet.

– Ja, men det var en annen type brus. Sånn brus jeg liker. Denne brusen likte jeg ikke, derfor ble jeg brusforgiftet, sier Maiken.

– Du har nå klart å drikke opp mer enn en liter av den brusen, så så veldig dårlig kan du ikke synes at den er, sier mamma.

– Man vet ikke at man ikke liker en brus før man har drukket den opp, svarer Maiken.

– Og når man har drukket den opp, funnet ut at man ikke liker den og har satt seg foran TV, da oppdager man

at man har blitt brusforgiftet? Det høres merkelig ut, sier mamma.

– Sann er det bare, svarer Maiken. - Det er derfor brusforgiftning er en så farlig sykdom. Den dukker plutselig opp, uten at noen skjønner hvor den kommer fra. Og forsøker man å gå på beina da, kan beina falle av. Og det vil du vel ikke?

– Nei, sier mamma, – jeg vil slett ikke at beina dine skal falle av. Hvordan vet du alt dette?

– Jeg leste det i avisa i går.

– Jeg tror at jeg også skal lese om den saken, sier mamma.

– Det går ikke, sier Maiken.

– Og hvorfor går ikke det? spør mamma.

– Jeg har kastet den avisa.

– Hvorfor har du kastet den?

– Jeg ville ikke at du skulle lese om den fæle sykdommen.

– Hvorfor ville du ikke at jeg skulle lese om den?

– Fordi jeg var redd for at du skulle bli trist, sier Maiken. – Kanskje du kom til å tenke på at jeg kunne få sykdommen. Da kunne du bli trist, tenkte jeg.

– Men nå har jo du fått sykdommen likevel, sier mamma.

– Ja, sier Maiken, – det er derfor jeg forteller deg om den nå.

– Men jeg tror at jeg har lest om brusforgiftning i ei annen avis jeg, sier mamma.

– Har du?

– Ja, faktisk, og der sto det at det eneste som hjelper mot brusforgiftning er at den som har fått sykdommen går i butikken og kjøper gjær. Og skynder seg hjem til mora si med pakken.

– Sto det det?

– Ja, sier mamma, – så derfor er det best at du skynder deg til butikken nå, før beina dine faller av.

– Det går ikke, sier Maiken.

– Hvorfor går ikke det? spør mamma.

– Jeg venter besøk, sier Maiken.

– Hvem venter du besøk av? spør mamma.

– En veldig viktig person.

– Hva er det for en person? En jeg kjenner?

– Det er en professor, svarer Maiken. – En svært viktig professor.

– Hvorfor skal han besøke deg? spør mamma.

– Han skal snakke om slike professorting som professorer liker å snakke om.

– Som hva da? spør mamma.

– Som om hvorfor mammaer ikke kan la folk få være i fred når de heller vil se på TV enn å gå i butikken, sier Maiken.

– Det hørtes ut som en merkelig professor, sier mamma. – Sa han når han skulle komme?

- Han skulle komme klokka to, svarer Maiken.
- Da rekker du jo både å kle på deg og gå på butikken før han kommer. For klokka er bare ett nå.
- Det går ikke, sier Maiken.
- Hvorfor går ikke det? spør mamma.
- Fordi de sa på TV nettopp at det er farlig å gå ut i dag.
- Hvorfor er det farlig å gå ut nettopp i dag?

- Det er fordi det skal blåse storm, sier Maiken.
- Og da er det farlig å gå ut? spør mamma.
- Ja, for man kan blåse bort. Det sa de på TV. Noen hadde blåst bort så mye at de ikke fant veien hjem igjen. Og kom seg ikke ned fra skyene. Og ble sittende oppå et fjell. I et land langt borte. Et sted de ikke har butikker. Og

ikke skjønner norsk. Og ikke vet hva gjær er. Så langt bort kan man blåse.

– Du kan bare holde deg fast i hagegjerder og porter da, hvis det blåser opp, sier mamma. – Så klarer du nok å gå til og fra butikken. Og kan kjøpe gjær.

– Det går ikke, sier Maiken.

– Hvorfor går ikke det?

– De har ikke mer gjær i butikken i dag.

– Hvordan vet du det? spør mamma. – Du har jo ikke vært i butikken, jo!

– De sa det i går, svarer Maiken. – For da var jeg i butikken. Da sa de at de ikke kom til å ha mer gjær igjen i dag.

– Og hvorfor kom de ikke til å ha mer gjær igjen i dag? Sa de det også?

– De ventet besøk av gjærkatten. Det er en katt som spiser opp all gjæren de har i alle butikker i hele verden, slik at det ikke blir noe igjen å selge. Derfor kan jeg ikke gå og kjøpe gjær. Ellers skulle jeg selvsagt gjerne ha gjort det.

– Det trenger du ikke, sier mamma fra kjøkkenet. – Jeg fant en pakke gjær i kjøleskapet. Den lå bak brunosten. Nå kan jeg lage pizza uten at du går i butikken for meg.

– Det går ikke, sier Maiken.

– Hvorfor går ikke det? spør mamma.

– Jeg liker ikke pizza i dag!

- Hva liker du i dag, da?
- Pølser, sier Maiken. - Stekte pølser.
- Vi har ikke pølser, sier mamma. – Kan du gå i butikken og kjøpe det?
- Kan jeg godt, sier Maiken. – Om jeg får kjøpe meg en is også.

Nå kommer tre begynnelser på historier. Din jobb blir å velge en av historiene, og skrive resten av fortellingen. Hva liker du best? Hester eller detektiver? Eller en historie som er litt sprø?

Fortsett ...

Floker i håret

En dag bestemte Sofie seg for at nå vil hun ikke mer. Det er mange som gjør det. Bare bestemmer seg for noe, mener jeg. At det er noe de ikke vil. Eller at det er noe de vil. Det får være opp til dem. Sofie ville i hvert fall ikke mer, det hadde hun bestemt. Hun brukte litt tid på å finne ut av hva det ikke var hun ville, for slik går det ofte når man får en tanke litt fort, men det spiller ikke noen særlig rolle nå. For hun fant ut etter hvert hva det var hun ikke ville. Hun ville ikke pusse tennene mer. Nå hadde hun pusset tennene så mange ganger at det fikk klare seg i dette livet. Det ga hun også beskjed om til mamma.

- Nå vil jeg ikke pusse tennene flere ganger, sier hun.
- Nei vel, svarer mamma. - Men da kommer du til å få

tannverk, slik som du hadde den gangen du brakk fortanna di da du ramlet med sykkelen. Tannverk i alle tennene dine.

Sofie tenker seg om litt og kjenner på tennene sine. Tannverk er vondt, det vet hun. Å bestemme seg for ikke ville pusse tenner, er nok ingen god idé. Hun får finne på noe bedre.

Sove! Det var en god plan. Hun kunne slutte å sove. Tenk bare på den tiden man sparer på ikke å sove. Hun har allerede kastet bort halve livet på å sove. Fra nå av må det være slutt på det. Men kanskje det er lurt å ikke fortelle det til mamma? Mammaer har ofte rare oppfatninger om det meste, også om det å sove. Derfor tar Sofie på seg nattdrakt og går på rommet sitt når mamma sier at det er leggetid. Men sove har hun ikke tenkt å gjøre. Hun legger seg i senga med helt åpne øyne, og kikker ut av vinduet. Der oppe er det stjerner. Og en måne som har tenkt å seile over hele himmelen i løpet av natta. Den turen skal jeg se på i natt, tenker hun. For nå er det slutt på soving i dette rommet, i hvert fall.

Plutselig står mamma i døra. Hun skal kontrollere om jeg sover, tenker Sofie. Hun pleier sikkert å komme inn om natta for å se om jeg ligger og sover. Men i natt er jeg jo våken, så da får hun ikke det å se på.

- God morgen, sier mamma. - Har du sovet godt?
- Nei, sier Sofie, - jeg har sluttet med å sove.

- Du må nok stå opp for det, svarer mamma, - for nå er det morgen.

Sofie kikker ut av vinduet. Månen er borte. Stjernene også. Det er lyst ute. Søren òg. Hun har sovnet likevel. At det skal være så umulig å slutte med noe.

Det er mens hun og mamma står på badet at hun får den fantastiske ideen sin. Ideen over alle ideer. Mamma står klar med den ekle hårbørsten, hun vil børste håret til Sofie. På hylla ligger det to strikker klar, mamma vil nemlig lage fletter på Sofie.

- Da blir du så søt, pleier mamma å si.

- Jeg vil ikke gre håret, sier Sofie. - Jeg vil ikke være søt mer. Jeg har sluttet med det. Og så har jeg sluttet å klippe meg og sluttet å vaske håret.

- Du kan ikke slutte med det, sier mamma.

- Hvorfor ikke det?

- Fordi ... fordi det kan man ikke, svarer mamma. Hun høres helt forfjamset ut.

- Jeg kan, sier Sofie og springer ut av badet, slik at mamma kan stå der inne med den ekle hårbørsten sin og lage fletter på seg selv. Om hun vil se dum ut.

Den dagen gikk Sofie på skolen med bustehår. Det var ikke så mange i klassen hennes som la merke til det, men

på veien hjem hører hun to gamle damer snakke om henne. Den ene peker til og med på Sofie. Enda de sikkert er så gamle at de visse at man ikke bør peke på andre.

– Se på den jenta, sier den ene dama. – Burde ikke foreldrene hennes sørge for at hun grer håret og steller seg?

– Det burde de, svarer den andre dama. – Men du vet, folk i dag tenker ikke på slikt, de er så opptatt av alt annet, de. Ser på TV og spiser iskrem og slikt. I stedet for å stelle med barna sine.

Sofie hadde mest lyst til å ...

Detektivbyrået

Et sted borti veien her ligger et hus ingen har bodd i på mange år. En kveld skal Marius og jeg lure oss inn dit og se hva som er der inne. Det kan hende det er noe skummelt. Det hender at det er det i gamle hus. Ekle eller skumle ting.

Marius er kameraten min. Jeg heter Joachim. Vi er nesten like gamle, omtrent på samme alder som deg. Sånn passelig, altså. Jeg bor i et ganske stort og ganske gammelt hus, sammen med foreldrene og søsknene mine. En

bror og ei søster.

Marius bor ikke så langt unna meg. Hvis jeg går gjennom hekken bakerst i hagen vår og gjennom hagen til naboen, er det bare å gå over gata, så er jeg der. Marius bor sammen med foreldrene sine, men han har ingen søsken. Det må være ganske greit det, også, for da får han foreldrene helt for seg selv. Men noen ganger er det sikkert litt kjedelig å være enebarn. Som når de skal reise på ferie og slikt og han ikke kan leke med meg. Da hadde det sikkert vært fint å ha en bror, eller kanskje ei søster, å være sammen med.

Det er mye spennende å finne på, hvis man bare gjør ting på den rette måten. Noen går bare bortover ei gate uten å tenke noe mer på det. De bare går der uten å se på noe eller å tenke på noe. Da blir det ikke noe spennende. Når Marius og jeg går bortover gata, er vi liksom på ekspedisjon. Vi legger merke til alt mulig, slik at vi vet hva som foregår og hva som skal skje. På den måten vet vi alt som hender og kan undersøke om det er noe skummelt. Det er ganske bra.

Så veldig mye skummelt skjer ikke her i gata. Ikke i gata Marius bor i heller. Men om det er noe - en skummel mann som ser ut som om han har tenkt å bryte seg inn i et hus, eller om det plutselig står parkert en fremmed bil utenfor et av husene - legger vi oss på lur for å finne ut hva det er som foregår. En gang knep vi nesten en inn-

bruddstyv i nabohuset til Marius. På skolen hadde vi snakket om at det hadde vært innbrudd i et hus ikke så langt herfra. Marius og jeg bestemte oss for å være på vakt. Alt samme dag fikk vi øye på en mystisk mann som prøvde å komme seg inn i huset ved siden av det Marius bor i. Han hadde på seg svart jakke og så ut som en tyv. I hånda hadde han et stort nøkleknippe og han prøvde mange nøkler før han fant en som passet slik at han fikk opp døra. Og gikk inn!

Andre hadde sikkert ikke lagt merke til det engang, men Marius og jeg var på utkikk etter en tyv og oppdaget alt. Først lurte vi oss bort til døra og prøvde å lytte. Ikke en lyd. Så prøvde vi å kikke inn gjennom vinduet, men det var for høyt oppe til at vi kunne klare å se inn. Derfor klatret vi opp i et tre i hagen for å få overblikk. Og der inne i huset kunne vi se at mannen gikk rundt og holdt på med et eller annet. Vi skyndte oss ned fra treet og inn til mora til Marius, og fortalte hva vi hadde sett; at det var en mann som gjorde innbrudd i det huset. Og hun sa at de som bodde der var på ferie, men hadde gitt henne mobiltelefonnummeret sitt, om det skulle være noe. Derfor ringte hun til dem og forklarte hva vi hadde oppdaget. Heldigvis viste det seg å være broren til den dama som bor der som hadde kommet innom for å vanne blomstene og ta inn posten. Men det kunne godt ha vært en tyv, det sa alle. Og alle sa at det var bra at vi passet så godt

på og ga beskjed om det var noe som ikke var som det skulle være.

Etter det fant Marius og jeg ut at vi skulle starte detektivbyrå. Vi fant ut at det skulle hete «Joachim og Marius sitt detektivbyrå», og at vi skulle etterforske alle forbrytelser i nabolaget. Kidnappinger, eller sykkeltuverier. Eller katter som ble borte. Den første uka vi drev byrået skjedde det ikke så veldig mye, men så, en dag vi var på vei hjem fra skolen, hendte det noe. Vi var rett utenfor huset til Pettersen da vi plutselig hørte et høyt rop. «Hjelp, hjelp meg,» var det noen som ropte.

Hvem skal passe Snobben?

Anne var sjalu på den nye jenta. Hun var alltid så perfekt. På skolen hadde hun blitt venner med alle de kuleste jentene allerede den første dagen. Alle likte visst henne. - Hei, jeg heter Silje, jeg er ny her på skolen, sa hun bare og gikk rett bort til dem! Og alle likte henne med en gang. Guttene også. I løpet av tre dager hadde alle som var noe, av guttene altså, sagt at de hadde lyst til å bli sammen med Silje. Ingen hadde noen gang sagt at de ville bli sammen med Anne. Silje hadde ikke brukt lang tid på å

bestemme seg for hvem hun skulle velge å bli sammen med heller. Martin! Selveste Martin, Martin som Anne hadde drømt om hver eneste natt i nesten ett år. Martin som sikkert ikke ante at Anne eksisterte engang.

Anne sto og striglet Stella. Stella var så varm og fin. Hun var glad for at det var hun som hadde fått lov til å ta seg av den hesten. Foreldrene hennes mente at hun ikke burde gjøre det. «Finn deg heller en jobb du får betaling for å gjøre,» sa pappa. «Ikke arbeid gratis med å stelle andres hester.» «Bruk mer tid på skolearbeid og lekser,» sa mamma. De skulle bare visst! Det var ingenting i hele verden Anne heller ville gjøre enn å stelle med hester. Det var livet hennes. Hjemme på rommet var alle veggene dekket av hestebilder, hun kjøpte blader nesten hver uke, bare for å få plakater hun kunne henge opp. Hver eneste dag syklet hun bort til Stallen, for å stelle Stella. Og tre dager i uka fikk hun lov å ri henne, som betaling for jobben hun gjorde.

Hun kunne knapt vente til i morgen. Da skulle hun ri igjen. Hun skulle ta Stella med opp i skogen, kanskje ri helt inn til tjernet. Stella vrinsket kjælent da Anne strøk henne over mulen. Antagelig gledet hun seg også til rideturen med Anne.

- Hadde du bare vært min hest, Stella, hvisket Anne inn i øret på hesten. Det så ut som Stella tenkte det samme. At hun gjerne skulle vært Annes hest.

Jacob, mannen som eide ridesenteret, sto i boksen ved siden av og kostet. Det skulle komme en ny hest i dag. Noen hadde leid plass til hesten de hadde kjøpt til sin datter, hadde han fortalt. ”At enkelte kan være så heldige,” tekte Anne. Nå kunne hun høre en bil komme ute på plassen. Det var nok den nye hesten. Anne strøk Stella over mulen igjen og gikk ut for å se på nykommeren.

Selvfølkelig. Det måtte jo bare være sånn. Hesten som kom var en nesten helt brun islandshest. Og jenta som eide den, ja, det var Silje. Selve Silje. Silje som var sammen med Martin. Silje som Anne hatet!

- Så koselig at hestene våre skal være naboer, sa Silje da hun fikk se Anne og Stella. Anne sa ikke at hun bare var stallpike og slett ikke hadde egen hest. Hun nikket bare til svar.

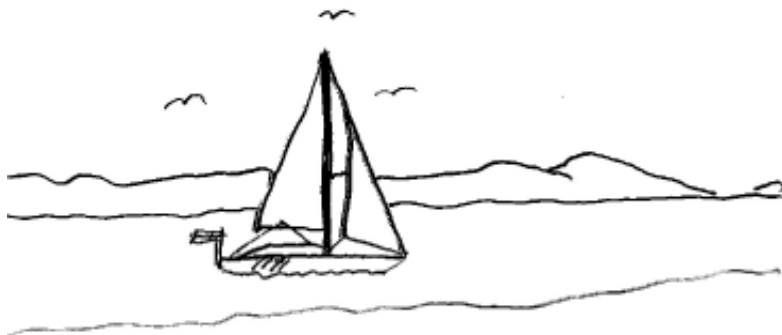
Det gikk et par uker. Anne var i stallen hver eneste dag. Silje kom ikke så ofte, hun hadde fått ei jente til å passe på hesten sin, Snobben. For å stille ham selv, ville hun ikke.

Anne prøvde å unngå å være inne i stallen når Silje var der. Derfor var hun ute og red på Stella akkurat da det skjedde. Hun var oppe i skogen, ikke langt fra den gamle gården, da hun hørte en lyd. Et rop om hjelp. Anne styrte Stella inn mellom trærne i retning ropene. Noe rørte på seg der borte. Borte på sletta. En hest. Kunne det være

Snobben? Men hva var det som lå på bakken? Et menneske? Det kunne vel ikke være ...

Historien som nå kommer, handler om to gutter. De er på båttur sammen med foreldrene til den ene gutten. Kan du lage en fortelling som handler om hvordan foreldrene hans opplevde situasjonen?

Spøkelsesøya

1

Joachim har en bestekamerat. Han heter Marius. For tre uker siden kjøpte foreldrene til Marius en seilbåt. Den er hvit og ganske stor. Båten har de døpt Alida Marie.

Etter at de kjøpte båten har de vært på tur hver helg. Det er veldig fint, synes Marius, men det kan være litt kjedelig også. I hvert fall siden han ikke har noen å være sammen med. Bare foreldrene. På torsdag spurte han derfor Joachim om ikke han kunne være med dem på tur denne helga. Slik at de kunne finne på ting sammen. Han spurte mora si, Bente, om det var greit. Det var det, hvis Joachim fikk lov hjemme. Det fikk Joachim. Og da begynte også det hele.

Mora til Joachim hjalp ham med å pakke. Egentlig var det ikke så mye han trengte. Et håndkle måtte han ha med, for de skulle sikkert bade. Og så måtte han ha med en varm genser og sovepose. Ellers klarte han seg med de klærne han hadde på seg. I tillegg puttet han ei lommelykt, et tau og en liten kniv oppi sekken. Det tar ikke så mye plass og kan ofte være nyttig å ha med, når man er på tur.

Foreldrene til Marius, Bente og Ivar, hadde handlet så mye varer at de måtte gå to ganger for å få med seg alt, da de kom fram til båten.

- Har dere handlet inn mat for et helt år? spurte Joachim. - Det er i hvert fall veldig mye mat.

- Det er utrolig hvor sultne små gutter kan bli når de er ute på sjøen, svarte Ivar og lo.

De lesset om bord alt de skulle ha med seg og stappet det inn i skuffer og skap. Det var to rom i båten. Man går ned en liten trapp og kommer til et rom som er både stue og kjøkken på en gang.

- Det er de voksnes soverom, sa Marius. - De tar bare vekk putene i benkene, så blir det to senger. Og her inne skal vi sove.

Han pekte inn i et lite rom innenfor det store, med ei brei seng, eller køye som de sier om bord i båter.

- Vi får tenke litt på det, sa Bente. - Det kan hende at blir greiere om dere sover i et telt på land, slik at vi ikke forstyrrer hverandre.

Joachim trodde at når man var om bord i en seilbåt skulle man seile. Men slik var det visst ikke. Ivar åpnet en luke og begynte å skru og ordne med motoren. Et par ganger ropte han til Bente at hun skulle prøve, og da vred hun rundt en nøkkel uten at noe skjedde. Så måtte Ivar ordne litt igjen. Til slutt startet motoren og Ivar smilte fra øre til øre.

Marius fortalte Joachim at Ivar og Bente ikke hadde så mye greie på båter ennå, så det var ikke bestandig de fikk alt til. Det oppdaget Joachim også, for da de skulle få båten til å gå bakover for å komme seg ut på sjøen, ville den ikke bevege seg. Det var Joachim som oppdaget hva som var i veien. De hadde glemt å løsne fortøyingene. Båten var fortsatt bundet fast med fire solide tau. Både Ivar og Bente så litt flau ut. Men det er sikkert sann når man nettopp har kjøpt seg båt. Man klarer ikke å tenke på alt.

Endelig var de på vei. Det var Bente som styrte båten, mens Ivar dreiv og ordnet med tau og forskjellig utstyr. De passerte mange båter inne i havna, før de kunne svinge rundt moloen og sette opp farten.

Joachim og Marius lå på magen helt foran i båten og så på bølgene som sprutet langs baugen. Det var ganske spennende, for noen ganger kom det store bølger, og var guttene ikke raske nok til å trekke til seg hodet da, ble de våte. Men det var egentlig ikke så farlig å bli våt heller, for det var varmt, så de tørket fort igjen.

Plutselig stoppet motoren og det ble veldig stille.

- Er det noe galt? spurte Joachim.

- Nei da, svarte Bente. - Jeg har slått av motoren. Nå skal vi seile.

- Dette er perfekt vind til å seile i, sa Bente. - Ikke for mye og ikke for lite. Bare helt passelig.

- Hvor skal vi? spurte Joachim.

Ivar pekte på ei øy langt framme.

- Dit skal vi. Der er det fint å legge til og fine steder å bade.

- Skal vi til den øya, er det dumt å seile den veien vi seiler nå, sa Joachim, - vi kommer ikke til å treffe den øya om vi ikke svinger ganske langt mot høyre.

- I en seilbåt må vi seile den veien vinden fører oss,

svarte Ivar. - Ofte må vi seile litt på kryss og tvers for å komme fram dit vi egentlig vil.

- Dessuten heter det ikke høyre og venstre om bord i båter, men styrbord og babord, sa Marius.

Da de nærmet seg land, tok foreldrene til Marius ned seilene igjen. Bente styrte mot land, mens Ivar sto foran for å hoppe i land med tauet. Det bandt han i ei busk som vokste ned mot sjøen.

Det var første gang Joachim var på ei ubebodd øy. Det kunne til og med hende at det ikke hadde vært mennesker på den før, mente han, men det trodde ikke Marius noe på. Ivar sa at det nok hadde vært veldig mye mennesker på denne øya, for arkeologene hadde funnet spor etter folk både fra steinalderen og vikingtiden. Dessuten kom det stadig ut folk for å se etter sauene som var der hele sommeren.

- Forresten, sa Ivar, - er det tre øyer her, som ligger tett opptil hverandre.

Joachim skulle akkurat til å spørre om det var sauer der nå, da det plutselig stakk fram et ullete hode bak et tre, som kikket på dem og sa «Bæl!» Alle sammen lo, og sauen sprang tilbake til vennene sine.

Marius og Joachim ble enige om at de i hvert fall kunne late som om det ikke hadde vært folk her før, og at sauene var ville dyr de måtte rømme fra, for ikke å bli spist.

De bestemte seg for å kalle den øya de var på for Morderøya, for det hørtes så kult ut. Akkurat som på film. I den vika hvor de hadde fortøyd båten var det ei fin strand, hvor de skulle bade etterpå. På den andre siden var det svaberg, sånn at det var lett å gå. Der var det et sund over til den andre øya, som de bestemte skulle hete Røverøya, men de kom seg ikke over dit. Det var sikkert tjue meter over sundet. Og tjue meter var litt langt å hoppe. Den tredje øya var egentlig bare en liten holme midt i den vika de hadde fortøyd båten i.

Ellers var det skog på øya, bortsett fra i den ene enden, hvor det stakk opp en bergknaus. Den skulle hete Vampyrfjellet, bestemte de, for det så ut som det var ei hule der som kunne passe for vampyrer. Den hula bestemte de seg for å utforske med lommelyktene de hadde tatt med.

Midt i skogen var det en åpen plass. Det lå noen tomme ølbokser og et par engangsgriller der, så Ivar hadde nok rett i at det hadde vært folk på øya før. Guttene bestemte at det kunne være leirplassen deres. De ryddet vekk det rotet som var der og kastet det i en sekk de kunne ta med seg til fastlandet igjen.

Bente ropte på dem. Det var snart mat. De hjalp til med å finne kvister til bålet. Mens de ventet på maten bestemte de seg for å bade litt. Guttene kledde av seg og vasset uti vannet. Til å begynne med var det kaldt, men etter hvert turte begge å dykke og svømme. Bente vasset uti sammen med dem, hun likte også godt å bade. Hun var veldig flink til å svømme, og klatret til og med opp i båten og stupte uti fra den.

- Kan vi også hoppe fra båten? spurte Marius.

- Nei, det er farlig, svarte Bente. - Man må være veldig flink til å svømme før man får gjøre det.

Ivar passet på bålet, og nå ropte han at de måtte komme opp og spise. Det var veldig deilig å sitte og varme seg rundt bålet mens de spiste. Marius og Joachim stakk pølsene sine innpå pinner og stekte dem over bålet.

Etter at de hadde spist sa Marius at han og Joachim hadde lyst til å sove i telt på leirplassen. Først sa Bente at det kunne de ikke og at om de skulle sove i telt, måtte det være rett i nærheten av der hvor båten lå, slik at de kunne holde øye med dem. Men etter at Marius hadde mast en stund fikk de lov til å sette opp teltet der de ville ha det.

Ivar hjalp dem med å sette det opp. Marius og Joac-

him krøp inn og kikket på det, det så ut til at det var akkurat plass nok for de to til å sove der inne.

4

Det var Bente som først begynte å gjespe. Klokka var ni og det var fortsatt helt lyst. Like etterpå begynte Ivar også å gjespe, og så sa han at guttene måtte gå opp i teltet og legge seg, for nå hadde de tenkt å krype til køys. Det var ganske typisk, syntes både Joachim og Marius, at de måtte legge seg bare fordi de voksne var trøtte. Joachim var i hvert fall ikke trøtt. Ikke Marius heller.

De tok hver sin sovepose under armen, Marius fikk med en sekk med genserne oppi, i tilfelle det skulle bli kaldt. Og to flasker brus, om de skulle bli tørste i løpet av natta.

Sekken satte de utenfor teltet, brusflaskene tok de med seg inn, for de kjente at de kom til å bli tørste nesten med en gang. Så krøp de ned i soveposene og lå der og drakk brus og pratet sammen, for nå kunne de fortelle så mange spøkelseshistorier de bare ville.

Etter en stund hørte de noen komme opp mot teltet. Guttene tidde og lot som de sov. Bente stakk hodet inn og kikket på dem. Så forsvant hun igjen. De kunne høre

at hun sa til Ivar at de sov søtt. Skrittene deres forsvant nedover mot båten igjen. Og guttene kunne fortsette med å fortelle skumle historier. Om sjørøvere som gravde ned skatter og om gjenferd og spøkelser som ikke ville la folk være i fred fordi noen hadde forstyrret graven deres, eller røvet skatten de gravde ned under et tre i måneskinn. Og så sovnet de.

Joachim hadde nok sovet noen timer da han våknet igjen, for det var helt mørkt ute. Han ble liggende og høre på alle de fremmede lydene der ute. Langt vekk kunne han høre sjøen, det hadde nok begynt å blåse litt, for bølgene slo mot stranda der nede. Og det kom en hviskelyd fra trærne. Slik lyd det blir når vinden rusker i store tre-topper.

Det hadde kanskje ikke vært så lurt å drikke så mye brus før de sovnet. Han måtte tisse, men hadde ikke så veldig lyst til å gå ut aleine, for det var litt skummelt der ute i mørket midt i skogen. Joachim dro glidelåsen på teltet forsiktig opp. Heldigvis var det månelyst, sånn at det ikke var helt mørkt. Han listet seg et stykke unna teltet.

Plutselig fikk han øye på noe. Noe som lyste. Ikke måneskinnet eller noen stjerne, dette var et sterkt lys. Et lys som blinket inne i skogen ett sted. Han prøvde å gå litt nærmere for å se hva det var, klarte ikke å finne ut hva det var. Det var best å gå tilbake til teltet og vekke Marius.

Marius var ikke så lett å få våken. De første to gangene Joachim prøve å riste i ham, bare dyttet han kameraten vekk. Men tredje gangen klarte han å få ham så våken at han kunne fortelle ham hva han hadde sett. Da ble Marius lys våken! De ble raskt enige om at det var noe de måtte undersøke.

- Søren at jeg ikke tok med lommelykta mi, hvisket Joachim. - Sekken ligger igjen der nede vi brente bål i går kveld. At vi ikke tenkte på det.

Marius strevde med å få på seg joggeskoene sine i mørket. Selv om det var månelys, var det ikke lett å se skolissene. Da han endelig fikk dem på og hadde knyttet lissene, reiste han seg. Og ramlet så lang han var ut av teltet med soveposen på slep. Han hadde klart å knytte skoene sine sammen. Etter enda mer plunder og strev var han endelig klar.

Stille listet de seg bort til stedet hvor Joachim hadde stått da han fikk øye på lyset. Han pekte i den retningen hvor det hadde kommet fra. Men nå var det ikke noe lys der. Det var bare mørkt. De sto sikkert i fem minutter og speidet ut i mørket, men det var ingenting der. Marius trodde Joachim hadde tullet med ham. Eller sett syner. Han ville gå tilbake til teltet og sove igjen. Og det ville i grunnen Joachim også, for det hadde sikkert ikke vært noe viktig, det han hadde sett. Selv om han visste at han hadde sett det.

Da, plutselig, kom lyset tilbake igjen. Ikke bare ett lys heller, det var lys tre forskjellige steder. Dette var skummelt. Deres første tanke var å springe ned til båten og gi beskjed til Ivar og Bente om at det var noe merkelig som foregikk. Men Marius mente de burde undersøke hva det var først, og la i vei gjennom skogen til de kom ut på svabergene.

- Se, hvisket Joachim. - Der borte på den andre øya. Ser du lyktene som beveger seg? Det er to - nei tre lykter.

- Ja, svarte Marius. - Da må det være tre personer. Det virker som om de leter etter noe. De peker rett ned. Som om de ser etter noe på bakken.

- Hvorfor leter de nå midt på natta, tror du? sa Joachim lavt. - De kunne vel ventet til det ble lyst?

- Kanskje det er en leteaksjon etter noen som har blitt borte på havet? foreslo Marius. - Kanskje de tror de har drevet i land på denne øya.

- Da hadde vi hørt helikopter og båter. Jeg tror ikke de der borte leter etter folk. De leter etter noe ingen skal få vite at de leter etter.

- Skal vi si det til mamma og pappa? sa Marius.

- Ja, svarte Joachim. - Kanskje de kan ringe til politiet.

Problemet med måneskinnet var at det lyste så kraftig på guttene at de på den andre siden kunne få øye på dem. De ble derfor nødt til å lure seg fram akkurat i kanten

mellom skog og svaberg til de var utenfor synsvidde for de på Røverøya. Og de måtte ikke lage noen lyder som kunne røpe dem.

Det var flere ganger de holdt pusten etter å ha tråkket på kvister. Heldigvis var det ingenting som tydet på at noen hadde oppdaget dem.

Guttene klarte å komme seg over det første svaberget og inn i ei lita vik, der det ikke var mulig å se dem fra Røverøya. På den andre siden av vika var det et svaberg til, det småsprang de over. Så var de nesten framme ved bukta hvor seilbåten lå.

Det var Marius som oppdaget det. Noen glør mellom steinene på stranda. Bålet var ikke helt slukket ennå. Deres bål. Like ovenfor fant Joachim sekken sin. Det var ikke noen tvil. De var i riktig vik. Likvika. Men båten var borte. Og med den Ivar og Bente. Marius og Joachim var aleine på Morderøya. Og på naboøya dreiv noen og lette etter noe i mørket.

5

Joachim fant lommelykta i sekken sin. De lurte litt på om det var trygt å tenne den. Det kunne jo være at det var noen som holdt øye med bukta, og da ville de se lyset fra

lommelykta. Men de fikk ta sjansen. Joachim tente lykta og lyste bortover mot det stedet hvor båten hadde ligget. Det var ingen spor etter den. Den var rett og slett forsvunnet. Hva skulle de gjøre nå? Hvordan skulle de komme seg vekk fra øya? Begge to hakket tenner og skalv av kulde. De måtte få på seg klær. Men alt lå oppe i teltet, så de måtte tilbake dit.

- Det blir lettere å finne veien nå, sa Marius. - Siden vi kan bruke lykta.

- Vi kan ikke ha den på lenge, svarte Joachim, - da kan vi bli oppdaget.

- Kanskje vi kan holde hånda foran? Slik at det ikke blir så mye lys?

- Det er smart. Men tenk om de har kommet over til denne øya nå?

Plutselig stoppet Marius opp og snudde seg.

- Jeg vet hva som foregår, sa han. - Det er selvfølgelig mamma og pappa som er der borte. De har sikkert tatt båten bort dit for å undersøke hvordan den øya er. Kanskje de vil at vi skal dra dit i morgen og vil forsikre seg om at det ikke ligger knuste flasker og andre farlige ting der, før vi kommer dit.

Joachim tenkte seg litt om.

- For det første, sa han, - er det bare ei lommelykt i båten. Og den er ikke særlig kraftig. For det andre så vi tre lykter der borte, det må bety at det er tre personer der,

og foreldrene dine er bare to.

- Jo, du har vel rett.

- For det tredje, fortsatte Joachim, - er det slett ingen grunn til at de skal drive og undersøke den øya midt på natta for at vi skal gå i land der i morgen. Det er jo bare tull.

Joachim strakte fram hånda for å ta sekken da de hørte noe inni teltet. Noen snøftet. Et høyt snøft. Det der var ikke Ivar og Bente. Det der var noen helt andre. Sikkert en kjempe på hundre og femti kilo! Guttene bråsnudde og sprang ned mot Likvika igjen. Heldigvis klarte Joachim å holde fast i sekken.

- Nå tror jeg virkelig vi er i trøbbel, hikstet hikstet.

Marius trakk de to genserne deres opp fra sekken og ga den ene til Joachim.

- Jeg tror du har fått min genser og jeg har fått din, hvisket Joachim.

- Det spiller ingen rolle, svarte Marius. - Vi har større problemer å tenke på.

- Jeg har en idé, sa plutselig Joachim. - Vi kan gjemme oss i hula i Vampyrfjellet. Det er ikke sikkert at noen andre vet om den!

Guttene gikk mot fjellet som ble opplyst av månen. Det var ikke så vanskelig å finne veien. Det som var verre, var å finne åpningen til hula. Den var blitt borte i mørket. De ble nødt til å lyse en del med lykta før de fant fram. Men til slutt kunne de se hula og krype bort til den.

Åpningen var så lav at de måtte krype på alle fire inn der. Det var en fordel for guttene, for da ville det bli vanskelig for noen voksne å komme seg inn. I hvert fall for den mannen på hundre og femti kilo som lå oppe i teltet deres. Da de hadde kommet innenfor, tente Joachim lykta for å se hvor langt inn hula gikk. Det fant de aldri ut, for det de kom til å se, var noe annet: Først en hvit strek, så en til, enda en. Mange hvite streker. Og begge to visste med en gang hva det var. Selv om de aldri hadde sett noe slikt i virkeligheten før. Et skjelett! Et nakent, hvitt skjelett.

De hoppet baklengs ut av hula samtidig. Selv om et skjelett ikke er farlig, hadde de ikke lyst til å være sammen med det inne i ei hule. De sprang ned mot Likvika igjen.

- Vi hadde visst mer rett enn vi kunne ane da vi fant på alle de skumle navnene på øya her, sa Marius.

- Ja, svarte Joachim. - På Røverøya er det røvere nå, som leter etter en skatt, mens her på Morderøya ligger det en morder og sover i teltet vårt.

- En som har gjemt ofrene sine inne i Vampyrhula.

Selv om de hadde gensere på seg, frøs de begge og krøp tett sammen for å holde varmen.

De hadde ikke trodd de skulle få sove i det hele tatt, men øynene deres må ha glidd igjen, for plutselig våknet Joachim og så at det var lyst. Et lite øyeblikk trodde han at han bare hadde hatt mareritt. Men så kjente han at han under buskene sammen med Marius. Og fortsatt var seilbåten borte. Det hadde ikke vært noe mareritt.

Det lå lav tåke over vika. Langt borte kunne de høre noen måker som skreik. Ellers var det helt stille. Lufta var kald.

Da så de den! Den kom glidende lydløst ut av tåka rett foran dem, som om noen plutselig hadde bestemt at den skulle være der, rett foran guttene. Seilbåten. Den kom glidende inn vika, med seilet hengende ned på masta og to tau slepende langs båtsiden.

Marius satte i et hyl av glede. Joachim også. Men begge to tidde raskt stille igjen. For det var noe som ikke stemte. Noe var forferdelig galt.

For det første kunne de ikke se noen om bord. Hadde Bente og Ivar vært der, ville de jo ha stått oppe på dekk og ropt og vinket til guttene. Men det var ikke et menneske å se. Eller en lyd å høre. Det var ingenting. Bare seilbåten.

For det andre holdt båten en merkelig kurs. Rett mot holmen i Likvika. Den gled langsomt fram mot holmen, før den støtte borti noen steiner og ble liggende stille.

Marius prøvde å rope på foreldrene sine, men det kom ikke noe svar. Det hørtes bare uhyggelig ut, tåka fikk roppet til å høres som et ul, som om et dyr skulle brøle, syntes Joachim. Etter et par forsøk ga Marius opp.

De gikk stille ned mot stranda og så bort på seilbåten som lå der. Kanskje de skulle prøve å svømme ut til holmen og komme seg om bord i båten, for å finne ut hva som hadde skjedd med foreldrene til Marius? Det var kanskje femti meter ut til den.

- 'Tror du vi kan svømme ut til den? sa Joachim.

Marius svarte ikke på det.

- 'Tenk om det har skjedd noe med mamma og pappa. Tenk om de er ...

Lenger kom ikke Marius. Plutselig ble begge guttene slått overende av et kraftig lufttrykk. Båten eksploderte! De så begge lysglimt og kjente det kraftige lufttrykket et tusendels sekund før de hørte det veldige smellet. Det sto flammer ut både foran og bak på båten, det så ut som om alt på den brant. Etter noen sekunder kjente de også lukta av det som brant, det var nesten umulig for dem å puste der de sto. De sprang opp i skogen igjen og sto bak et tre mens de så båten brenne opp.

Etter noen minutter var det ikke mer som kunne

brenne. Hele båten var blitt til en forvridd klump med masta pekende mot den ene siden. Idet flammene var i ferd med å dø ut, løsnet båten fra steinene den lå inntil. Den gled noen meter bakover før den la seg over på siden og sank.

Marius og Joachim ble stående og se på det stedet hvor båten nettopp hadde forsvunnet. Hadde det ikke vært for den forferdelige lukta av brent plast og kjemikalier, var det ingenting som vitnet om at en båt nettopp hadde vært der. Den var bare forsvunnet, gått opp i flammer for så å forsvinne i sjøen. Tåka var like tjukk.

Nå grein Marius. Og Joachim visste ikke hva han kunne si for å trøste kameraten sin. Derfor grein han også. Dette var bare ikke mulig.

7

Da hørte de noe. Tåka begynte så vidt å drive vekk fra Likvika. Og i lysningen fikk de se nok en båt. Men denne lagde lyd. Og om bord på denne var det folk. På dekket sto Ivar og Bente og ropte og vinket til guttene. Endelig var de var reddet.

Så fikk de vite alt. Buskene de hadde fortøyd båten i, hadde ikke tålt vinden som var i natt, så båten hadde løs-

net og drevet fra land. Og Ivar og Bente hadde våknet langt ute på sjøen og oppdaget at de hadde to busker hengende etter to tau ved siden av båten. De hadde prøvd å få i gang motoren for å komme tilbake til øya, men den ville ikke starte. Da hadde de heist seilene og prøvd å seile tilbake, men vinden hadde tatt slutt og de ble liggende og drive. Ivar hadde prøvd å starte motoren om igjen og om igjen, men til ingen nytte. Derimot hadde det først gått hull på bensinslangen, deretter hadde det også begynt å lekke gass inn i motoren. Da hadde de forstått at hele båten kunne komme til å eksplodere, og hoppet på sjøen. Der hadde de ligget og ropt på hjelp i flere timer, helt til en fiskebåt kom forbi, og hadde plukket dem opp. Ombord i den var det tre menn som hadde vært ute og lyst etter krabbe. På naboøya. Det var dem Joachim og Marius hadde sett.

Guttene fortalte om han som lå inne i teltet. Og om skjelettet i hula. Ivar og den ene av fiskerne gikk for å undersøke. Og kom smilende tilbake.

Teltet hadde vært tomt. Men det var så mye saueskitt der at det ikke var noen tvil om hvem som hadde lurt seg inn. Og skjelettet i hula hadde også vært en sau, det hender visst at sauer blir syke og finner seg et fredelig sted for å ligge å dø.

- Blir du med på båttur en annen gang? spurte Marius Joachim.

- Da får dere kjøpe dere en ny båt først. Og lære hvordan den skal brukes, svarte Joachim.

Nå kommer en historie om Espen Herbert og Joachim. Men historien er ikke helt ferdig. Kan du lage resten av historien? Kanskje dere vil skrive stikkord? Kanskje noen vil samarbeide om å skrive? Eller kanskje klassen sammen vil bruke fantasien og snakke om hvordan historien ender? Det må dere selv bestemme. Men dere får ikke vite hvordan min avslutning er før jeg kommer på besøk og leser den for dere.

Kaninmat (En Espen Herbert-historie)

Et problem

Den som fant opp lillebrødre mente det sikkert godt. Likevel gikk det galt. Veldig galt. Lillebrødre er det mest unyttige som finnes! De kan ikke brukes til noe som helst. Ingenting!

Bare ta deg en titt rundt i rommet ditt. Det aller meste du har der kan brukes til noe. Står det for eksempel fire skitne glass oppi hverandre på skrivebordet ditt, kan det hende at de henger fast i hverandre. I hvert fall om det har vært sjokolademelk eller milkshake oppi dem. Da tror du kanskje at du har et problem som kun kan løses ved å bære dem ned på kjøkkenet og sette dem like i nærheten av oppvaskmaskinen. Ikke fortvil! Det finnes andre løs-

ninger. Du kan for eksempel trø en gymsokk ned over glassene. Og vips, der har du en fin sokkelufter som gjør at du kan vente fire uker til før du vasker akkurat den sokken. Og får du besøk av foreldrene dine på rommet, vil de være så opptatt av den sure gymsokken at de helt sikkert kommer til å glemme å kjeft på deg fordi du ikke har båret ned de skitne glassene. Ser du? Alt kan brukes til noe. Alt bortsett fra lillebrødre.

Jeg har en lillebror. Han heter Joachim og er det mest plagsomme som finnes i hele universet. Den eneste interessen han har er å irritere meg. Alt han gjør irriterer meg, nemlig. Han lager ekle lyder når han spiser, han lukker aldri igjen døra mens han sitter på do og han synger på de teiteste barnesangene som finnes når vi er på biltur og jeg vil lese blader. Han elsker å fikle med mine ting, han elsker å sladre til mamma og pappa og han elsker å gjøre meg sint.

Om du tror at dette bare er noe jeg finner på, kan jeg fortelle deg en ting: Andre barn inviterer venner med seg hjem for å se en film eller for å leke. Joachim drar med seg andre unger hjem for at de skal se på når han plager meg. En gang solgte han til og med billetter til noen unger. Så satte han i gang med å plage. Da jeg endelig tok igjen, var jeg bitte litt hardhendt. Slik at han lot som han grein og pappa kom og kjeftet. På meg! Joachim tjente

penger på det og jeg fikk tre dagers husarrest. Nå skjønner du hva slags drittunge han er!

Grunnen til at jeg forteller om lillebroren min, er noe jeg kom på da jeg leste i avisa. En fyr fra Japan har nemlig gjort en flott oppfinnelse. Han arbeider på en fabrikk som lager banankaker. Til å lage de kakene trenger de mange bananer. Selvsagt. Og de bananene har skall. Men skallet skal ikke være med i kaka. Da hadde det ikke blitt noen god kake. Derfor har de maskiner som skreller bananene og sender skallet ut i en stor dyng. Problemet for denne banankakefabrikken var å bli kvitt bananskallet. De hadde mange tonn skall hver uke, og måtte betale masse penger for å få kaste det på en søppelplass. Men så kom han fyren det sto om i avisa til å tenke på at om man finner noe nyttig å bruke bananskall til, kan man tjene penger på det i stedet for å bruke penger på det. Henger du med? Han prøvde å bruke bananskall til alt mulig, alt fra å tørke det og lage underbukser av det til å fryse det ned og spise det som is krem. Ingenting ble en suksess. Men en dag han var ute på en innsjø for å teste om bananskall kunne brukes som agn, fikk han mange myggstikk. Og så gned han myggstikkene sine med et bananskall og oppdaget at de ble borte på noen minutter. Da var ideen der! Nå pakker banankakefabrikken biter av bananskall i små plastposer, som folk kan ha med seg og bruke om de skulle få et myggstikk. Og han fyren har blitt søkkrik på oppfinnelsen sin.

Jeg kan også tenke meg å bli rik. Derfor satte jeg meg ned for å tenke på om vi også har noe helt unyttig som det går an å gjøre noe med. Slik at man kan tjene penger på det. Etter lang grubling kom jeg fram til at vi i grunnen bare har én helt unyttig ting; lillebroren min.

Jeg kunne veldig lett forestille meg hvordan mannen med bananskallet hadde hatt det da han skulle finne på noe å bruke det til. For etter at jeg hadde bestemt meg for å finne ut hvordan jeg kunne tjene penger på det mest unyttige i hele verden, var hodet mitt helt tomt. Hva i alle dager kunne lillebroren min brukes til? Jeg grublet og jeg grublet. Det eneste jeg kom på var alt han *ikke* kunne brukes til: Han kan ikke gå ærend. Skal han i butikken, mister han pengene eller glemmer hva han skal kjøpe. Eller så kjøper han godteri for pengene. Ikke kan han rydde, kjøkkenet ser ut som om noen har snudd det på hodet om han forsøker seg på å rydde bort oppvasken. En gang skulle han lufte hunden til en nabo. Da klarte han å rote seg fullstendig bort. Politiet klarte til slutt å finne ham i en helt annen del av byen, men da var han uten hund. Den hadde selvsagt klart å finne veien hjem på egenhånd.

Kanskje jeg kunne lære ham opp til å gjøre noen kunster? Slik hunder på sirkus gjør. Med litt trening ville det nok ikke være umulig å få ham til å rulle rundt eller å gi labb. Om han bare ville. Men det var det som kom til å bli

den store utfordringen for meg: Joachim måtte samarbeide for at dette prosjektet skulle bli mulig.

- Joachim, sa jeg til lillebroren min. - Jeg har påtatt meg en stor oppgave. Som din storebror er det nemlig min oppgave å lære deg visse ting du må kunne senere i livet.

- Kult, hylte han, - skal du lære meg karate? Eller hvordan jeg finner det tredje sverdet i «Magic Mirror»-spillet, slik at jeg når andre nivå og kan kjempe om makten?

- Nei, det er ikke slike ting jeg skal lære deg. Jeg skal lære deg litt om oppførsel og om det som ventes av deg når du blir større. Sånn på min alder, omtrent.

- Da gidder jeg ikke, mumlet han og ville gå sin vei.

Kanskje en løsning

En gang leste jeg om en fyr som var kjempeflink til å spille fotball. Han var så god at mange kjente klubber ville ha ham til å spille på sitt lag. Sånne klubber i England og sånt. Han kunne velge det laget han aller helst ville spille for. De fleste ville sikkert ha valgt det laget de holder med, Manchester United eller Liverpool eller noe

slikt. Men det gjorde ikke denne fyren, han lot manageren sin bestemme. Og manageren bestemte at han skulle spille for den klubben som betalte best. Slik fikk fotballspilleren mange penger for å spille fotball og manageren - her kommer det geniale - han fikk en del av lønna til fyren. Bare for at han hadde gitt ham et godt råd og ordnet litt med noen papirer for fyren.

Det var tingen for meg. Jeg kunne bli manager for Joachim. Slik at andre kunne gi meg penger for det Joachim gjorde. Kjempesmart. Det syntes jeg i hvert fall til å begynne med. Men så var jeg tilbake til det evige problemet: Ingen ville betale Joachim for noe som helst. Og om jeg så hadde forlangt å få nittini prosent av inntektene hans, ville det ikke hjelpe meg det spor. Nittini prosent av ingenting er i hvert fall ikke mer enn ingenting. Kanskje er det enda mindre.

Men så kom løsningen på problemet mitt. Mamma og pappa. I det tilfellet var det faktisk pappa. Det er ikke så ofte han er løsningen på noe som helst, men i dette tilfellet var han det.

- Espen, sa han. - Kan ikke du gå et ærend for meg? Jeg holder på å jobbe med en sak, og skulle ha levert noen papirer hjemme hos Jørgen. Kan du gjøre det?

Pappa er arkitekt, og Jørgen er en han arbeider sammen med. Nå holder de på med å lage tegninger til en ny skole. Derfor har pappa ofte tatt med seg hjem papirer for å gjøre litt sånn jobbetting i helger og om kvelden. Min første tanke var å bare kaste de papirene han ville at jeg skulle levere, slik at noen heldige barn slapp å gå på skolen, siden den da ikke kunne bygges. Men så fikk jeg en bedre idé! Løsningen på mitt problem, faktisk.

- Jeg kan gjøre det om jeg får tjue kroner, sa jeg.
- Din luring, sa pappa. - Greit, om du tar sykkelen og sykler raskt bort til Jørgen med denne konvolutten, skal du få tjue kroner.
- Avtale, svarte jeg.
- Du husker hvor Jørgen bor, gjør du ikke?
- Klart jeg gjør det, svarte jeg.

Jeg tok den digre konvolutten under armen og gikk inn på rommet til Joachim.

- Dra deg ut av rommet mitt, hylte han med en gang jeg hadde dyttet døra opp og satt foten i den søppeldyngen han kaller «gulvet».

- Jeg har et tilbud til deg, sa jeg. - Har du lyst til å tjene ti kroner?

- Ja, svarte han. - Hit med tieren!
- Ikke så fort, min kjære lillebror, sa jeg. - Du skal få ti kroner om du gjør meg en tjeneste. Kan du springe bort

til Jørgen, han som pappa arbeider sammen med, og levere denne konvolutten til ham? Da skal du få ti kroner av meg.

- Det kan jeg godt, sa Joachim og spratt opp av senga si, der han hadde ligget og lest i et tegneserieblad han hadde knabbet fra mitt rom. - Få tieren!

- Først må du levere konvolutten.

- Hvor bor han Jørgenfyren den skal leveres til, da? Jeg skrev adressa hans på forsiden av konvolutten.

- Hvor er det? ville Joachim vite.

Jeg forsøkte å forklare ham.

- Først går du ut på gata her. Så tar du til høyre.

- Bort mot bensinstasjonen? spurte Joachim.

- Nei, for det er venstre, svarte jeg.

- Nei, det er høyre, sa drittungen. - I går, da mamma skulle forklare rørleggeren hun snakket med på telefonen hvordan han fant huset vårt, sa hun at han skulle ta til høyre ved bensinstasjonen. Så det så.

- Ja, men, det er noe helt annet, svarte jeg. - Du går ut på gata, tar til høyre, som altså ikke er den veien bensinstasjonen ligger. Så går du tre kvartaler bortover.

- Hva er et kvartal?

- Det er området mellom to gater.

- Næhei, for det heter fortau, det.

- Tull, svarte jeg. - Fortau er noe helt annet. Du må gå bortover gata her. Når du kommer på hjørnet, går du

over den gata der borte. Så fortsetter du framover. Til du kommer til ei gate til. Så går du over den også. Og fortsetter til neste hjørne. Skjønner du?

- Det er mye enklere om jeg bare springer fram og tilbake over gata utenfor huset her, mente lillebroren min.

- Da kommer du jo ikke av flekken, da, svarte jeg.

- Hva for en flekk?

- Det er et uttrykk man bruker når man ikke kommer seg noe sted. Poenget er jo ikke at du skal gå over gata mange ganger, poenget er at du skal finne riktig vei.

- Hvordan kan man vite at en vei er riktig, da?

- Hvis du følger den beskrivelsen jeg gir deg, finner du riktig vei, og da vet du at det er den rette veien. Når du har kommet bort til det krysset, tar du til høyre. Høyre er den siden man ikke har klokke på seg.

- Jeg har ikke klokke, jeg, sa Joachim. - Så da blir det høyre på begge sider for meg.

- Nei, det gjør ikke det. Venstre er den siden folk pleier å ha klokka på. Og høyre er den siden man ikke pleier å ha klokka på. Og du skal svinge den veien man ikke har klokke på.

- Faren til Christer har lommeur. Hvor skal jeg gå da?

- Gi blaffen i lommeur. Du tar til høyre og fortsetter den veien som går forbi kirka.

- Den hvite kirka?

- Nei, ikke den, svarte jeg. - Dette er den røde kirka

som er lagd av murstein.

- Jeg vil heller gå forbi den hvite kirka, sa han.

- Ja, men, det er ikke den veien du skal. Du skal forbi den røde kirka. Når du har passert den, går du inn i parken.

- Det er ikke noen park der, sa Joachim.

- Jo, parken med andedammen og musikkpaviljongen.

Der hvor vi har matet endene.

- Den parken ligger ikke ved kirka.

- Jo, den ligger rett bak den røde kirka.

- Jo, men ikke bak den hvite kirka.

- Gi blaffen i den hvite kirka. Det er ikke den du skal til. Den ligger en helt annen vei.

- Hvor ligger den, da?

- Skal du til den hvite kirka, må du gå forbi bensinstasjonen ...

- Den til venstre? ville Joachim vite.

- Ja, den til venstre. Rett etter den må du gå over gata i fotgjengerovergangen.

- Da må jeg se til høyre og venstre.

- Det stemmer, sa jeg. Og så må du ... Men det spiller ingen rolle, for du skal ikke dit. Du skal forbi den røde kirka.

- Til parken, sa Joachim.

- Nemlig, og når du går gjennom parken, må du ta stien til venstre.

- Bestefar har klokka på høyre hånd.
- Det er fordi han har bandasje på den venstre. Du går til venstre.
- Jeg hadde bandasje på kneet mitt en gang, etter at jeg hadde slått meg mens vi spilte fotball.
- Mamma satte på deg bandasje for å få deg til å slutte å hyle. Du trengte den ikke. Du tar til venstre, det er den siden bestefar har bandasje på armen.
- Silje hadde gips en gang. Var det også for å få henne til å slutte å hyle?
- Venstre, freste jeg. - Du skal ta til venstre.
- Forbi bensinstasjonen?
- Nei, du skal ikke forbi bensinstasjonen.
- Du sa nettopp at jeg må gå forbi bensinstasjonen.
- Jeg sa at det er den veien du ikke skal gå.
- Kan ikke du følge meg, så går det raskere? spurte Joachim.
- Jeg må visst det, svarte jeg. - Skynd deg.
- Det er best om du sykler og jeg sitter bakpå, for jeg har litt vondt i foten etter den gangen jeg skadet den, sa han.
- Greit, jeg skal sykle.
- Men jeg må få tieren først, for ellers tør jeg ikke. Jeg ga Joachim ti kroner.
- Hopp opp på bagasjebrettet nå.

Jeg tror jeg hadde kommet en halv meter bortover fortauet da vinduet over oss gikk opp. Det var mamma som stakk hodet ut.

- Dere har ikke lov til å sykle to på en sykkel, ropte hun. - Og Joachim skal gjøre lekser nå. Kom inn med en gang.

Joachim var ikke vanskelig å be. Han jumpet ned fra sykkelen og forsvant inn igjen.

Derfor måtte jeg sykle bort til Jørgen med papirene aleine. Han var ikke hjemme, så jeg puttet dem i postkassa hans. På vei hjem igjen stoppet jeg ved en kiosk og kjøpte godteri for pengene jeg hadde fått. Noe hadde gått galt med planen min. Min idé var at jeg skulle tjene penger på det Joachim gjør. Men etter å ha tenkt meg om en stund, kom jeg fram til at det som hadde skjedd nå, var at jeg hadde gitt Joachim ti kroner, for så selv å levere papirene for pappa. Jeg kommer neppe til å vinne noen priser for den oppdagelsen.

Aviser

I sommer leste jeg noe som gjorde meg litt forundret. Noe som sto i avisa. Der sto det om Ole Petter på seks år som hadde fanget en fisk. At Ole Petter hadde fanget en fisk, forundret meg ikke. Det jeg la merke til var at noen hadde fått 5000 kroner for å ringe til avisa for å gi beskjed om denne fisken. Nå var det riktignok en stor fisk han hadde fanget, husker jeg rett var fisken større enn Ole Petter. Men, likevel: Denne personen, som sikkert var en av foreldrene eller besteforeldrene til Ole Petter, hadde altså ringt til avisa for å si fra om denne fisken. Og for den jobben hadde vedkommende fått 5000 kroner. «Ukas glادتips» sto det over saken om Ole Petter. Og rett under sto det at andre som hadde hyggelige eller viktige tips å komme med også kunne få tusenlapper som betaling for tipset. Der kunne det være noe å hente for meg.

Jeg fant fram fire ulike aviser og bladde gjennom dem. Alle sammen lovet pengepremier om man kunne komme med et godt tips. Alle ville ha tips om viktige nyheter, noen ville også ha tips om hyggelige hendelser i hverda-

gen, mens andre også ba om å få vite det om personer hadde gjort noe uvanlig.

At jeg ikke hadde tenkt på det før. Det med å tipse aviser! Jeg har flere ganger vært til stede når det har brutt ut brann eller politiet har måttet rykke ut. Riktignok har det vært jeg som har vært årsaken til brannen eller politi-besøket, men likevel: Hadde jeg bare varslet ei avis, kunne jeg tjent penger på det.

Jeg tok med meg bunken med aviser inn i stua og slengte dem på bordet foran mamma og pappa.

- Har dere sett det? spurte jeg.
- Sett hva? ville mamma vite.
- Det i avisene.
- Har du forårsaket noen av ulykkene avisene skriver om? spurte pappa.

- Nei, selvsagt ikke, svarte jeg.

Pappa mumlet noe om at det ikke var så selvsagt.

- Hva er det du mener? spurte mamma.
- Man kan få penger for å gi avisene et godt tips. Nå må dere gi meg en egen mobiltelefon! Slik at jeg kan ringe inn tips.

- Hva skal du tipse om, da?
- Skjønner ikke dere det? Hvis jeg kommer i skade for å gjøre noe som kanskje muligens bærer litt galt av sted, som å starte en liten brann eller knuse noen vinduer, for-

langer dere alltid at jeg skal betale for skaden selv. Gjennom trekk i ukelønna mi.

- Jepp, sa pappa, - og om jeg ikke husker feil skylder du så mye penger at vi må trekke ukepenger til lenge etter at du har blitt pensjonist.

- Nemlig, svarte jeg. - Men om jeg får mobiltelefon, kan jeg bare ringe ei avis og tipse dem om det som har gått galt. Da tjener vi penger på det. Så kan vi dele utbyttet. Dere får halvparten til å betale for skaden med, og jeg får den andre halvparten. Til mine økonomiske behov. Er ikke det en god ... ?

Hva tror du foreldrene mine svarte? Tror du at de syntes dette var en god idé og løsningen på mange økonomiske problemer? Tror du at de sa at jeg var en dyktig kar som visste å finne på smarte ting for å tjene litt penger? Tror du at de sa at dette her var flotte greier? I så fall tar du feil.

Mamma og pappa hoppet opp av sofaen samtidig, mamma så raskt at hun rev kaffekanna overende. Sammen brølte de til meg! Tenk det, foreldrene mine brølte til meg:

- NEI! brølte de.

Pappa ropte noe om å pelle meg opp på rommet mitt mens mamma gaulet noe om at jeg ikke skulle tenke på det engang. Jeg tok avisene mine og tuslet ut av stua, slik at de to tullebukkene skulle få anledning til å roe seg ned litt igjen.

Jeg bladde gjennom avisene en gang til. I ei av avisene hadde noen tipset om en mann som skulle gå på ski tvers gjennom byen. Uten at det var snø. Ei annen avis hadde fått tips om en katt som hadde fått ni kattunger. Det var med andre ord ikke veldig store nyheter som skulle til for å komme i avisa. Og dermed få betaling. Hadde jeg bare hatt en pangnyhet kunne jeg garantert håve inn en pen bunke tusenlapper jeg også.

Da fikk jeg en idé. Jeg lurte meg ut i gangen og tok telefonen.

- Dagens Gang. Tusentipset, sa mannen som svarte.

- Hei, sa jeg. - Mitt navn er Espen Herbert Knutsen. Jeg er tolv år. Jeg vil gjerne få komme med et fantastisk tips til dere.

- Så flott, da, sa mannen. - Espen Herbert Knutsen, sa du?

Jeg kunne høre at han skrev det inn på datamaskinen sin.

- Hva er tipset ditt?

- Får jeg mange tusen kroner for tipset? spurte jeg.

- Ja, om det er et godt tips så, svarte mannen. - Et tips som ingen andre har fått.

- Dere er de eneste jeg har fortalt dette til. Vil du ha adressa mi, slik at du vet hvor du skal sende tusenlappene?

- Jeg tror heller jeg vil høre hva tipset ditt går ut på,

først, sa han.

- Lover du at du ikke bare ringer til ei annen avis for å tipse dem?

- Det kan du være trygg på. Hadde jeg gjort det, hadde jeg nok fått sparken her jeg jobber. Hva er det du vil tipse om?

- Det finnes en gutt, en gutt på tolv år, som nå har satt i gang med et prosjekt hvor han undersøker om det er mulig å tjene penger på det mest unyttige som finnes i hele verden.

- Spennende, sa mannen. - Hva er det mest unyttige som finnes, ifølge denne gutten.

- Lillebrødre, sa jeg. - Ingenting er så unyttig som dem.

- Jøss, sa fyren i avisa. - Det må jeg si. Jeg er lillebror selv, jeg, og har aldri følt meg unyttig. Kan du fortelle meg hva denne gutten heter?

- Espen Herbert Knutsen.

- Espen Herbert ... gjentok han. Jeg kunne høre at han skrev det også ned.

- Ja, men ... sa han plutselig. - Espen Herbert Knutsen. Sa du ikke nettopp at du heter det?

- Jo, svarte jeg.

- Så du tipser altså om deg selv?

- Jepp.

- Hvilken metode bruker du for å tjene penger på denne unyttige lillebroren din, da? ville han vite.

- Jeg får folk til å betale for å høre om ham.

- Aha, sa avisfyren. - Og måten du gjør det på er å tipse avisa om dette, slik at du får penger på den måten? Er det slik å forstå?

- Nemlig, sa jeg. - Hvor mye får jeg? Og når kommer pengene?

Det ble stille en lang stund i andre enden.

- Vet du hva, Espen Herbert? Jeg er ikke helt sikker på om dette er det smarteste jeg noen gang har hørt om eller det aller dummeste. Det å tipse avisa om en måte å tjene penger på, som er å tipse avisa, er i hvert fall originalt. Men jeg tror jeg takker nei til historien din. Jeg vet ikke hvordan jeg skal framstille dette for leserne uten selv å virke som verdens mest lettlurte journalist. Ha det.

Han la på før jeg fikk sagt ha det. Jeg fikk heller ikke spurt ham om han hadde noen gode ideer til smarte ting jeg kunne tipse avisa om. Neste gang fikk jeg heller prøve ei annen avis.

Søtt for den søte ...

Nå visste jeg i hvert fall én ting: Skal man tipse ei avis og tjene penger på det, må man ha noe å tipse om. Det skulle jeg klare å finne på. Men skulle jeg følge planen min måtte jeg finne på noe som dreide seg om Joachim å tipse avisa om. Det var verre.

«Verdens mest irriterende lillebror irriterer igjen» føles ofte som en kjempesak når det pågår, men det er ikke bombesikkert at avisene ville synes det var noe å skrive om. Heller ikke at ”Drittunge finner ikke senga si på grunn av mye rot på rommet sitt” kom de til å hoppe på.

En gang var det et program på TV om aviser som arrangerte forskjellige ting, for etterpå å skrive om dem. Et av eksemplene var at de fikk et slangemenneske til å ligge inne i en koffert i mange timer. Etterpå skrev de om det og sa at dette var verdensrekord. Kanskje jeg kunne prøve noe slikt? Ikke putte Joachim inn i en koffert, da ville han bare skrike slik at mamma eller pappa kom og kjeftet på meg. Men kanskje jeg kunne få ham til å sette en verdensrekord? I hvert fall verdensrekord for gutter på sju år? Det måtte da være noe for avisene, skulle jeg tro.

Problemet var bare, nok en gang, at Joachim kan ikke

noe. Unntatt de greiene jeg har nevnt før, plaging og sånt, kan han ingenting. Bortsett fra én ting: Bestefar sa en gang at «Joachim slår til og med Espen når det gjelder å stappe i seg godteri» Da han sa det ble jeg sur, for jeg trodde at jeg var verdensmester. Men nå viste det seg altså nyttig. Kunne jeg få Joachim til å stappe i seg så mye godteri at det ble verdensrekord ut av det, kom han bombesikkert i avisa. Og da fikk jeg utbetalt en stor belønning for å ha tipset dem. Det var løsningen. Godteri inn i drittungen!

Ethvert forsøk på å sette verdensrekord krever planlegging. Først måtte jeg snakke med Joachim selv. Som regel er han veldig vanskelig å få med på noe som helst. Det var han ikke denne gangen.

- Skal jeg spise kjempemye godteri?
- Nemlig, sa jeg.
- Og det godteriet får jeg gratis av deg?
- Nemlig, gjentok jeg.
- Jøss, sa han.
- Men kravet er at du ikke spiser noe før rekordforsøket. Slik at du er sulten og klarer mye.

Det var helt greit for ham. Spesielt siden vi skulle ha mat han ikke liker noe særlig til middag den dagen.

Så var det det store problemet. Hvor skulle jeg skaffe godteriet fra? Jeg hadde ikke penger til å kjøpe det for. Å

spørre mamma eller pappa om masse penger for å kjøpe digg til Joachim, trodde jeg ikke var noen god idé. Jeg kunne selvsagt spurt borte i kiosken om jeg kunne få kjøpe godt på krita, og betale dem tilbake når jeg hadde fått penger fra avisa, men regnet med at svaret ville bli et så høyt «nei» at jeg ikke gadd forsøke. Løsningen ble Silje. Storesøstera mi.

Hun lånte meg fem hundre kroner. Mot at jeg skulle betale henne seks hundre kroner tilbake om ei uke. Som sikkerhet for lånet krevde hun å få GamePacken min. Den koster over to tusen. Jeg foreslo at jeg kunne oppbevare den for henne til jeg betalte pengene tilbake, men det kunne jeg bare glemme, sa hun. Om hun ikke fikk seks hundre kroner av meg om ei uke, kom hun til å selge den til den første som betalte mer enn seks hundre for den. Kjøp søster.

Men penger i lomma stakk jeg bort i kiosken og kjøpte inn det som må til for å skape en verdensmester. Sjokolade og skumgodt og karameller og slikt. Det ble veldig mye godteri.

- Skal du spise opp alt dette aleine? spurte han som jobber i kiosken.

- Nei, er du gal, svarte jeg. - Det er til lillebroren min. Du kan lese om det i avisa i morgen. Eller kanskje i overmorgen.

- Akkurat, svarte han.

Mamma og pappa var ikke hjemme og vi kunne benytte stua til verdensrekordforsøket. Jeg la alt godteriet pent utover stuebordet. Sjokoladen ordnet jeg i fine rekker på den ene siden, mens jeg la skumgodt og karameller i små hauger på den andre siden. Det så kjempedigg ut, jeg angret nesten på at jeg ikke skulle sette verdensrekorden selv. Men har man en plan så har man en plan. Dessuten er det sikkert mer interessant for aviser å skrive om en gutt på sju som setter verdensrekord, enn en på min alder.

Jeg ropte på Joachim. Så raskt har han aldri vært på plass før, når jeg har ropt på ham.

- Er alt dette til meg? hylte han og puttet en sjokoladebit i munnen.

- Ja, men ikke før avisa er på plass, sa jeg. - Det er jo det som er poenget. At dette skal bli verdensrekord og du skal komme i avisa.

- Kult, sa Joachim.

Nå gjaldt det å velge den rette avisa å ringe inn et tips til. Jeg satte meg ned i gangen med telefonkatalogen i fanget. Dagens Gang var det ikke noe vits i å ringe. De er bare sure. Jeg bladde meg gjennom Kveldsposten. De hadde fått tips om en fisk som hadde ei saks i magen da den ble sløyd. Og om ei dame på nesten hundre år, som skulle

hoppe i fallskjerm. Det var nok ikke den rette avisa for verdensrekorder.

Da var Aftenekspessen mer i min gate. «Papegøyen Toppsey vant 30 kroner i Lotto», sto det på side tre. Og litt lenger bak i avisa var det en sak om en mann som i sin ungdom hadde hilst på den svenske finansministeren. Her hadde de sans for nyheter. De skulle få æren av å dekke rekorden til Joachim.

- Hei, sa jeg, da ei blid dame svarte på tipstelefonen. - Vet du at det om en liten stund skal settes en verdensrekord her i byen?

Det hadde hun ikke hørt om.

- Da skal din avis få æren av å dekke den saken, sa jeg.
- Om dere betaler den som tipser dere.

- Klart vi betaler, svarte hun. - Hva slags rekord er det? Er det noe i friidrett? Eller svømming?

- Nesten, svarte jeg. - Det dreier seg i hvert fall om idrett. Stor idrett. En ung person skal sette verdensrekord i spising av godteri.

- Det er litt av en verdensrekord. Du sier at han er ung, kan du forklare det litt nærmere? Er han under tjuefem år?

- Mye yngre, svarte jeg. - Han er bare sju.

- Skal en gutt på sju år sette verdensrekord? I å spise slikkerier?

- Ingen klarer å stappe i seg mer digg enn det han gjør.

Og når dere kommer hjem til oss, får dere se ham stappe i seg godteri for fem hundre kroner. Helt klart en verdensrekord.

- Hm, ja, tja. En verdensrekord er det kanskje, men jeg tror ikke det er noe vi skal skrive om. Det er ikke sikkert at leger og tannleger setter pris på slike rekorder. Dessuten må det eksistere en tidligere verdensrekord, slik at det blir noe å slå.

- Ja, men ... ja, men ... sa jeg, - jeg har jo kjøpt inn masse ...

- Vet foreldrene dine om dette? spurte dama. - Og har de gitt dere lov til det?

- De har aldri sagt at jeg ikke får lov til å gi lillebroren min godteri for fem hundre kroner, i hvert fall.

- Da tror jeg det er best du snakker med dem først, sa dama og la på røret.

I alle dager. En skulle tro at ei seriøs avis luktet en god nyhet når de fikk anledning til å betale for den. Jeg funderte litt på om jeg skulle ringe dem opp igjen, for å si at Joachim kunne danse vals og ha på seg dykkerdrakt mens han spiste godteriet, da jeg hørte en lyd. En lyd inne fra stua.

Der inne lå Joachim midt på gulvet og holdt seg over magen. På bordet lå to sjokolader og en karamell.

- Hvor er godteriet? spurte jeg.

- Jeg har spist det, stønnet Joachim. - Ble det verdensrekord?

Om det ble verdensrekord gir jeg blaffen i. Det som er sikkert er av Joachim fikk fryktelig vondt i magen, noe han fortjener. Det som også er sikkert er at jeg fikk masse kjeft av mamma og pappa. Pluss at jeg skylder Silje seks hundre kroner og ikke aner hvordan jeg skal få betalt henne.

Kaker

At avisa ikke ville skrive om rekorden, var en ting. Kjipt nok, selvfølgelig, men likevel til å forstå. Det som verre var at den dusten av en lillebror hadde spist opp godteriet. Tross alt var det jeg som eide det, han fikk ikke lov til å spise det før jeg sa det var klart. Men det hadde han altså gjort likevel. Hadde han ikke gjort det, kunne jeg sikkert ha levert det tilbake i butikken og fått igjen pengene mine. Åh, at jeg måtte ha en slik dustemikkel av en lillebror! At ikke mamma og pappa kunne bytte ham i noe nyttig. Et radiostyrt helikopter eller ti kasser brus.

Det hadde tross alt vært bedre. Egentlig burde jeg kreve at han betalte meg fem hundre kroner for godteriet han hadde spist. Men Joachim var minst like blakk som meg, så det ville selvfølgelig ikke gå. Men hadde han hatt de pengene, hadde jeg forlangt at han skulle kjøpe godteri for fem hundre kroner, slik at jeg kunne levere det i butikken og få mine penger tilbake. Kanskje jeg kunne ransake rommet hans for å se om det var noe godteri der? Det er jo mulig at han har mistet en sjokolade eller to på gulvet og aldri funnet den igjen. Da kunne jeg sikkert fått noen kroner for den borte i kiosken.

Akkurat idet jeg tenkte på dette kom jeg på noe annet. Det hender faktisk at folk gir bort godteri til unger de ikke kjenner. To ganger i året, faktisk, skjer det. Det er på nyttårsaften, når vi går julebukk. Og det er om høsten, når det er Halloween. Nå var det verken tid for julebukk eller Halloween og ingen ga bort godteri til barn. Men kanskje det kunne være en idé å kle seg ut og gå fra dør til dør likevel? Nå som ingen andre gjorde det. Da er det jo ikke så mange å dele godteriet på, heller. Det kan være en fordel. Hvis jeg kledde meg ut som ...

Jeg stoppet brått. Kledde meg ut som! Slett ikke, jeg skulle ikke kle meg ut som noe som helst. Den som skulle kle seg ut og gå fra dør til dør for å få godteri skulle selvsagt være Joachim. Det er han som skylder meg masse

godteri, og det er ham jeg skal finne noe nyttig å bruke til. Snakk om å slå to fluer i en smekk, altså!

Oppe på loftet har vi ei kasse med klær som kan brukes til å kle seg ut. Jeg dukket ned i den og forsøkte å finne noe brukbart. Mange av klærne kjente jeg igjen, det var slike ting vi hadde brukt på karneval og fester. Den tøffe cowboydrakta jeg brukte en gang da jeg gikk i andre klasse, var altfor liten til meg nå. Jeg arvet den etter sønnen til en mamma arbeider sammen med. Den var så stilig, syntes jeg, at jeg brukte den ved første og beste anledning til å kle seg ut. Dessverre var det bare jeg som hadde kledd meg ut den dagen, de andre som kom trodde visst at det bare var en vanlig bursdag vi skulle i, og ikke noe karneval. Stilig var jeg, uansett.

Langt nede i kassa fant jeg noe loddent og rosa. Ei kanindrakt, for folk som liker å kle seg som kaniner og som tror at kaniner er rosa. Jeg tror jeg har sett et bilde av Silje i den drakta. Et bilde som ble tatt da hun gikk i barnehagen.

Nå måtte litt avansert tenking til. Hvem var det mest sansynlig at folk ville gi godteri til? En tøff cowboy som stakk en lekerevolver opp i ansiktet på dem og forlangte godteri eller livet? Eller en søt liten kanin med bedende

øyne? For min del var svaret ganske opplagt.

- Se her, sa jeg til Joachim og holdt kanindrakta fram.

- Hæ? gaulet han. - Har du flådd en teddybjørn?

- Har jeg vel ikke, svarte jeg. - Dette er en karnevalsdrakt. Den skal du ta på deg.

- Neihei, kom det kontant fra lillebroren min. - Jeg tar ikke på meg sånt.

- Å kle seg ut er vel morsomt?

- Å kle seg ut er det dummeste som finnes, svarte han.

- Tar du på deg dette antrekket og går rundt og banker på dørene hos folk, gir de deg godteri, sa jeg.

Joachim så på meg men et mistenksomt blikk.

- Hvorfor gjør de det?

- Fordi alle voksne synes at små barn som kler seg ut som lodne dyr, er veldig søte. Da får de enorm trang til å dytte på dem godteri.

- Du bare lurar meg!

- Nei, jeg lurar deg slett ikke, sa jeg. - Jeg vil bare ha deg med på en avtale.

- Mamma og pappa har sagt at jeg aldri må love deg noe, for du lokker meg til å gjøre sannelige ting jeg er for liten til å forstå er galt.

- Vil du ikke ha masse godteri, da?

- Jo ...

- Da må du gjøre som jeg sier.

- Pøh, for jeg kan gå rundt og spørre etter godteri

uten at du er med, så det så.

- Du vet ikke hva som skal til. Det er derfor jeg ordner opp for deg.

- Må jeg betale til deg, da, sånn som da jeg fikk lov til å pante flasker vi fant på campingplassen i Danmark? spurte Joachim.

- Nei, ikke sånn. Dessuten kunne vel ikke jeg vite at de ikke har pant på flasker der, kunne jeg vel? Planen her er at jeg ordner med alt som skal til. Så ringer du på de dørene jeg sier du skal ringe på ...

- I stad sa du at jeg skulle banke på! hylte drittungen.

- Spiller ingen rolle det, vel, svarte jeg. - Har de dørklokke, ringer du på, ellers så banker du. Og når de som bor der kommer ut, spør du om du kan være så snill å få litt godteri, fordi det er bursdagen din og ingen vil gi deg presanger fordi dere er så fattige.

- Er vi fattige? Har mamma og pappa sagt det? At vi er fattige?

- Nei da, men sier du det, får du garantert godteri. Det godteriet putter du i en bærepose. Og når vi kommer hjem, deler vi det. Du skal få halvdelen.

Joachim tenkte seg om. Høyere matematikk er ikke hans sterkeste side.

- Jeg vil ha mer enn en halvdel, sa han. - Jeg vil ha en

tredjedel.

- Ok, svarte jeg.

Han strippet av seg klærne han hadde gått i og jeg hjalp ham på med kanindrakta. Selv om lillebroren min er en liten tasseladd, var drakta beregnet på unger som er enda mindre enn ham.

- Jeg ser ut som en dust, stønnet han da drakta var på plass.

Det hadde han helt rett i.

- Det gjør ikke noe, sa jeg. - Du er en dust også. Men voksne kommer sikkert til å synes at du er søt i dette antrekket, og tømme kjøkkenskuffer og frysebokser for godteri når de får se deg.

- Godteri ligger ikke i frysebokser, mumlet Joachim.

- Nei, men du får sikkert iskrem også, sa jeg.

Is er nemlig det aller beste Joachim vet. Han liker iskrem enda bedre enn han liker godteri. Har du sett en rosa kanin i altfor trang kaninpels slikke seg om munnen, vet du hvordan han så ut akkurat da.

- Da er vi klare til å begynne, sa jeg.

- Jeg nekter å gå til naboene her, sa han. - Jeg vil ikke gå til noen vi kjenner.

- Vi kan gå noen kvartaler herfra. Der er det ingen som vet hvem du er.

Det ble litt problemer med å finne sko som passet til ham. Labbene på kaninantrekket var nemlig såpass store at de ikke passet nedi skoene til Joachim. Heller ikke mine sko var store nok. Vi måtte ta støvlene til Silje. De klarte han akkurat å klemme beina nedi, så dermed kan man nok si at de var akkurat passe. Passet gjorde de også med hensyn til været, det regnet nemlig.

Joachim og jeg labbet bortover gata. Jeg hadde tatt med meg den fine paraplyen min, den jeg fikk da mamma hadde vært på en messe hvor de delte ut gratis paraplyer med reklame for noen hudpleieprodukter som heter «Sol Lys Olje». Joachim fikk også en paraply, men den hadde han rotet bort alt. Derfor måtte han gå ute i regnet og bli våt. Mens jeg altså kunne gå trygt og tørt under paraplyen min.

Har du noen gang sett hvordan hunder rister seg når de har blitt våte? De vrikker på kroppen i noen raske bevegelser, slik at vannet spruter av dem. Jeg foreslo for Joachim at han kunne forsøke det, men det innebar nok å bruke for mange hjerneceller på en gang. Det beste han fikk til var å gå to ganger i ring rundt seg selv. Han var derfor ganske våt da han sto på trappa foran ei brun inngangsdør.

Mannen som kom ut, kikket mistenksomt det rosa pelsdyret som sto og småtrippet på trappa foran huset hans.

- Hva gjelder det? spurte han.

- Godteri, stønnet Joachim fram.

- Hva? Godteri? Nei, jeg har kjøpt alt, sa mannen og lukket døra rett foran snuten til den rosa kaninen som altså var min lillebror.

- Det gikk ikke, sa jeg. - Da får vi gå videre til neste hus.

- Jeg vil ikke mer, stønnet Joachim.

- Klart du vil, sa jeg. - Hva er det forresten du stønner slik for? Og hvorfor står du og tripper på den måten? En skulle tro at du er tissetrengt.

- Det er fordi jeg *er* tissetrengt, det.

Jeg stirret på ham og himlet med øynene. Kunne ikke geniet ha kommet på det før vi gikk hjemmefra? Kanskje han kunne få gå på toalettet hos mannen han nettopp hadde ringt på hos. Jeg strakte ut fingeren og trykte på ringeklokka. Omtrent samtidig gikk døra opp. Fyren hadde visst stått rett innenfor for å følge med på hva vi gjorde på trappa hans.

- Hva er det nå? knurret han.

- Hei, sa jeg. - Mitt navn er Espen Herbert. Jeg er storebror til Joachim. Han som har kledd seg ut som rosa kanin for å kunne gå rundt og tigge om godteri. Vi lurte på om han kan få lov til å låne toalettet hos deg? Du

skjønner, han må så skrekkelig ...

- Nei, brølte mannen og smelte døra hardt igjen. Inne fra gangen kunne jeg høre at han lirte av seg noe om «rampeunger». Merkelig, jeg trodde alle voksne syntes at rosa kaniner var kjempesøte. Kanskje den mannen ikke var klar over at folk flest falt for små drittunger utkledd som kosedyr?

- Vi får forsøke et annet sted, sa jeg til Joachim.

Han hadde nettopp sluttet å trippe med beina. Nå begynte i stedet underleppa hans å skjelve.

- Det er for seint, snufset han. - Nå har jeg tisset.

Jeg stirret på ham. Det var sannelig godt at kanindrakta hans var så gjennomvåt som den var.

- Ok, sa jeg, - jeg gir opp. Vi går hjem igjen.

Men det ville ikke Joachim.

- Jeg skulle jo få godteri, snufset han.

- Men nå er du gjennomvåt og har tisset deg ut, svarte jeg.

- Jeg kan vel få godteri selv om jeg er våt? Og siden jeg er så våt kan ingen se at jeg har tisset meg ut.

- Greit, vi forsøker å ringe på ei dør til.

Vi brukte litt tid på å finne et passende hus. Ikke alle dører og vinduer så slik ut som jeg forestiller meg at vinduer og dører ser ut hos folk som gir søte barn godteri. Til slutt fant vi ei dør som så brukbar ut. «Velkommen til

Elvira og Sixten Sparre» sto det. Jeg ringte på og stilte meg nedenfor trappa. Joachim sto like foran døra.

- Jøss, sa mannen som lukket opp.

Det hadde han sikkert rett i. Jeg hadde nemlig ikke lagt merke til det før. Det at kanindrakta ikke var av verdens beste kvalitet. Og at fargen på den ikke var vaskeekte.

Ansiktet til Joachim hadde blitt like rosa som resten av kostymet.

- Elvira! Dette må du se, ropte mannen inn i huset.

- Vi har fått besøk at Den Rosa Panteren!

Dama stakk hodet ut ved siden av mannens noen sekunder seinere.

- I alle dager, sa hun. - Er vi på «Skjult kamera» nå?

- Kan jeg få godteri? sa Joachim.

- Aha, er du ute etter godteri? Ja, det må du da få.

Kom innenfor, stakkar liten. Du er jo gjennomvåt. Kom inn på kjøkkenet, der er det godt og varmt. Du kan få tørke deg foran vifteovnen vår.

*Nå får du ikke vite mer før jeg kommer på besøk. Så vil dere
ha en slutt på historien med en gang, må dere dikte den selv ...*